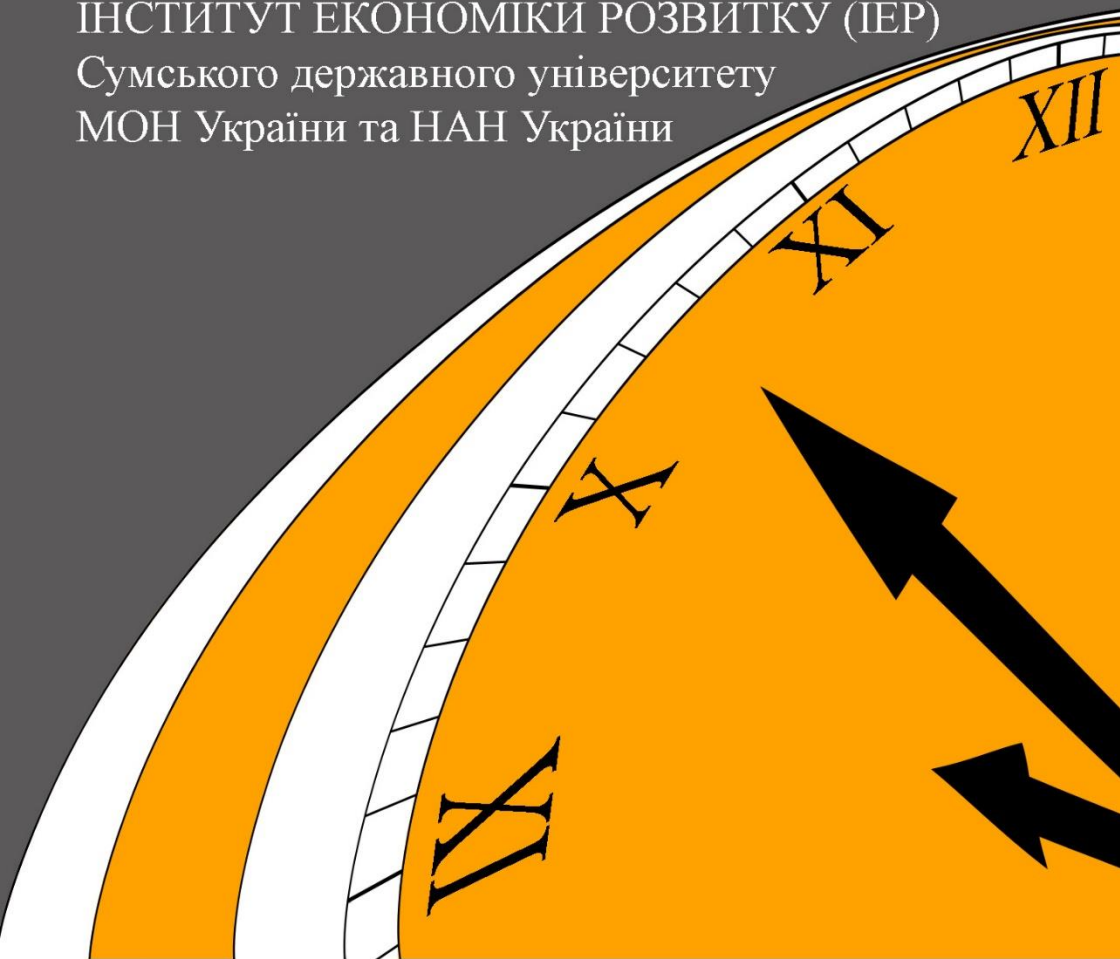

Міністерство освіти і
науки України
Сумський державний університет

Національна академія наук України
Державна установа «Інститут
економіки та прогнозування»

Науково-дослідний
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ РОЗВИТКУ (ІЕР)
Сумського державного університету
МОН України та НАН України

Звіт
про діяльність
у 2024-2025 роках

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Національна академія наук України
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування»

Науково-дослідний
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ РОЗВИТКУ (ІЕР)
(у складі Сумського державного університету)
МОН та НАН України

ЗВІТ
про діяльність
у 2024–2025 роках

Суми 2026 р.

ЗМІСТ

Відомості про персональний склад ІЕР	4
Вступ	5
1. Напрями наукової діяльності	6
2. Наукові проекти	7
3. Наукові публікації	13
4. Освітня діяльність	32
5. Експертна робота	40
6. Міжнародна діяльність	41
7. Видавничі проекти	50
8. Присутність в Інтернеті	66
9. Громадська діяльність	68

Відомості про персональний склад ІЕР

У науково-дослідній та освітній діяльності ІЕР безпосередньо взяли участь понад 50 науковців, у тому числі – 9 професорів, докторів наук та 17 кандидатів наук (з них – 16 доцентів), а також 20 аспірантів і 10 студентів Сумського державного університету.

Керівний склад Інституту:

Директор: Мельник Леонід Григорович,
доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України,
професор кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету
e-mail: melnyksummy@gmail.com, melnyk@econ.sumdu.edu.ua
сайт кафедри: <https://econ.biem.sumdu.edu.ua/>

*Заступник
директора:* Кубатко Олександр Васильович,
доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету
e-mail: okubatko@econ.sumdu.edu.ua

*Заступник
директора:* Карінцева Олександра Іванівна,
доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету
e-mail: karintseva@econ.sumdu.edu.ua
сайт кафедри: <https://econ.biem.sumdu.edu.ua/>

*Заступник
директора:* Сотник Ірина Миколаївна,
доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету
e-mail: sotnyk@econ.sumdu.edu.ua

*Вчений
секретар* Вороненко В'ячеслав Ігорович,
кандидат економічних наук, доцент, ст. викладач кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету,
e-mail: sl.voronenko@econ.sumdu.edu.ua

Секретар Завдов'єва Юлія Миколаївна,
молодший науковий співробітник кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету
e-mail: y.zavdovyeva@econ.sumdu.edu.ua

*Адреса
Інституту:* вул. Харківська, 116, м. Суми, 40007, Україна
Телефон: 380-999477974; 380-999528452

Координація наукової діяльності ІЕР здійснювалася під керівництвом Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України» за участі д.е.н., академіка НАНУ В. М. Гейця та д.е.н., академіка НАНУ А. А. Гриценка.

ВСТУП

Про історію створення Інституту. Створенню науково-дослідного Інституту економіки розвитку МОН та НАН України передувала плідна співпраця вчених кафедр економіки та кафедр маркетингу Сумського державного університету (СумДУ) – з одного боку, та державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України» – з іншого. Результатом цієї роботи, зокрема, стали публікації колективних монографій: «Методи оцінки екологічних втрат» (2003); «Методи вирішення екологічних проблем» (2005); «Соціально-економічні проблеми інформаційного суспільства» (2005) та підручників з грифом МОН України «Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням» (2005).

У лютому 2006 р. було укладено офіційний Договір про співробітництво між державною установою «Інститут економіки та прогнозування НАН України» (ІЕПР) і СумДУ МОН України.

У вересні 2006 р. за ініціативи кафедри економіки та за згодою керівництва двох установ рішенням Вченої ради СумДУ при університеті було створено науково-дослідний Інститут економіки розвитку подвійного підпорядкування – МОН та НАН України.

У листопаді 2006 р. (15–16.11.2006 р.) ректором СумДУ проф. А. В. Васильєвим і директором ІЕПР НАНУ академіком НАНУ В. М. Гейцем було затверджено Положення про науково-дослідний Інститут економіки розвитку МОН і НАН України. Згідно Положення, ІЕР виступає структурним підрозділом СумДУ, а при виконанні наукової діяльності керується рекомендаціями ІЕПР НАНУ. Через рік – у листопаді 2007 р. створення ІЕР було затверджено спільним наказом МОН та НАН України (№ 1012/529 від 16.11.2007 р.).

У 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021, 2023 роках опубліковано звіти науково-дослідного Інституту економіки розвитку про проведену діяльність відповідно за 2007–2009, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015, 2016–2017, 2018–2019, 2020–2021, 2022–2023 роки.

Зв'язки з науковцями НАН України. У звітному періоді ІЕР підтримував постійні наукові зв'язки з інституціями НАН України: Інститутом економіки і прогнозування (м. Київ), Інститутом економіки природокористування та сталого розвитку (м. Київ), Інститутом регіональних досліджень (м. Львів), Центром дослідження науково-технічного потенціалу і історії науки ім. Г. М. Доброва (м. Київ)

У проєктах взяли участь ІЕР науковці, що представляють інституції НАН України: академік НАНУ, д.е.н., проф. А. А. Гриценко; член-кореспондент НАН д.е.н., проф. В. М. Тарасевич; д.е.н., проф. І. К. Бистряков; д.е.н., проф. Л. В. Дейнека; д.е.н., проф. О. О. Веклич; к.е.н., с.н.с. Л. П. Кавуненко; к.е.н., с.н.с. В. Ю. Грига; академік НААНУ, д.е.н., проф. М. А. Хвесик; д.е.н., с.н.с. О. А. Циплітська; д.е.н., с.н.с. В. В. Подлесна.

1. Напрями наукової діяльності

Основними напрямками наукової діяльності ІЕР є:

- економіка сестейного (сталого) розвитку;
- інформаційна економіка;
- інноваційні менеджмент та підприємництво;
- економіка розвитку систем;
- економіка і маркетинг інновацій;
- соціально-економічна та екологічна безпека;
- економіка ресурсозбереження;
- дематеріалізація бізнес-процесів;
- маркетингові дослідження;
- євроінтеграційні процеси в економіці й бізнесі;
- екологічна економіка;
- «зелена» економіка й екологізація бізнесу;
- реінжиніринг виробничих процесів;
- економіка регіонального розвитку;
- економіко-математичне моделювання;
- економіка фазових переходів;
- економіка фактору часу;
- соціальна і солідарна економіки;
- управління людським капіталом;
- флуктуації в бізнес-процесах;
- цифрові трансформації та Industries 3.0, 4.0, 5.0.;
- людський капітал;
- циркулярна економіка.

2. Наукові проєкти

Протягом 2024–2025 рр. науковцями ІЕР виконувалися такі науково-дослідні роботи.

Держбюджетні теми:

1) **«Фундаментальні засади переходу України до цифрової економіки на основі реалізації Industries 3.0; 4.0; 5.0»**, 2024–2026 рр. (науковий керівник – д.е.н., проф., професор кафедри економіки, підприємництва та БА Мельник Л. Г.) Загальний обсяг фінансування – 2375,680 тис. грн. Джерело фінансування – загальний фонд державного бюджету України (№ 0124U000576). **Робота виконується.**

Робота спрямована на розроблення концепції та інструментарію обґрунтування стратегії переходу до моделі цифрової економіки; проведення комплексного аналізу проблемних аспектів та передового досвіду з метою виявлення ключових перешкод і визначення ефективних практик впровадження моделі адитивного виробництва; розроблення рекомендацій щодо інституційної соціологізації трансформаційних рішень. Провідна ідея проєкту полягає в необхідності й можливості проривного переходу України до нової соціально-економічної моделі продуктивних сил і суспільних інститутів.

2) Проєкт молодих вчених **«Цифрові трансформації для забезпечення цивільного захисту та повосного відновлення економіки в умовах екологічних і соціальних викликів»**, 2024–2026 рр. (науковий керівник – д.е.н., проф., завідувач кафедри економіки, підприємництва та БА Кубатко О. В.). Загальний обсяг фінансування – 2535,52 тис. грн. Джерело фінансування – загальний фонд державного бюджету України. **Робота виконується.**

Проєкт передбачає розробку науково-методичного комплексу (НМК) та практичного інструментарію щодо забезпечення прогресивного соціального розвитку, цивільного захисту (кібербезпека, психологічна безпека, економічна, енергетична та фізична безпека) на основі цифрових трансформацій та досягнень Industries 4.0. Створення НМК передбачає: розробку наукових підходів до оцінки і прогнозування стану соціально-економічних систем в умовах повосної відбудови і розроблення системи відповідних показників та індикаторів.

3) **«Розроблення економічних механізмів підвищення енергоефективності та сталого розвитку відновлюваної енергетики у домогосподарствах України»**, 2023–2025 рр. (головний виконавець – д.е.н., проф., професор кафедри економіки, підприємництва та БА Сотник І. М. Загальний обсяг

фінансування – 8 675, 5 тис. грн. Джерело фінансування – загальний фонд державного бюджету МОНУ (№ д/р 0122U001233). **Робота завершена.**

Робота спрямована на удосконалення існуючих і запровадження нових економічних механізмів підвищення енергоефективності і сталого розвитку відновлюваної енергетики у секторі домогосподарств, перетворення їх на прос'юмерів. У рамках проєкту розроблено для домогосподарств: підходи до розрахунку оптимального рівня «зеленого» тарифу, до інвестування в енергоефективні й «зелені» енерготехнології, до вибору енергетичних стратегій; організаційно-економічні механізми стимулювання розвитку енергоакумуючих потужностей; теоретичні основи управління розвитком енергоефективності і відновлюваної енергетики тощо.

4) **«Реструктуризація національної економіки в напрямі цифрових трансформацій для сталого розвитку»**, 2023–2025 рр. (науковий керівник – д.е.н., проф., завідувач кафедри економіки, підприємництва та БА Карінцева О. І. Загальний обсяг фінансування – 6 704,58 тис. грн. Джерело фінансування – загальний фонд державного бюджету МОНУ (№ д/р 0121U100470). **Робота завершена.**

Робота спрямована на формування сестейнових моделей функціонування економіки на основі реструктуризації секторів національного господарства, використання альтернативних енергетичних джерел, адитивних методів виробництва та діджиталізації. В рамках проєкту розроблено методології визначення факторних детермінант диференціації регіонального розвитку; методики оцінки узгодженості розвитку регіонів України в напрямі цифрових трансформацій; оцінено процеси реструктуризації національного господарства в контексті адитивної, цифрової економіки; удосконалено наукові підходи до визначення драйверів цифрової трансформації.

5) **«Фундаментальні засади сталого та інклюзивного розвитку регіонального простору для повосенного відновлення в умовах цифрової трансформації»** (№ д/р 0125U001620, 2025–2027, науковий керівник – к.е.н., доцент Коблянська І. І.), фінансується за рахунок державного бюджету України, загальний обсяг фінансування – 3 000,0 тис. грн. **Робота виконується.**

Метою наукового дослідження є концептуалізація сталого та інклюзивного розвитку регіонального простору та розробка організаційно-економічного механізму його забезпечення на основі інноваційних технологій та урахування впливи цифрової трансформації. Основні завдання охоплюють: визначення складових концепту «регіональний простір»; ідентифікація залежностей та факторів, що впливають на ресурсно-матеріальні потоки у виробничих та інфраструктурних системах регіону; аналіз існуючих підходів та цифрових інструментів для оцінки сталості та інклюзивності розвитку регіонального простору, перспектив їх адаптації у національному контексті повосенного

відновлення; визначення критеріїв для оцінки та оптимізації структури та складових регіонального простору в умовах повоєнного відновлення; вивчення та адаптація світового досвіду забезпечення сталого розвитку регіонів у процесі повоєнного відновлення; дослідження європейського досвіду реалізації регіональної політики та інтеграції цифрових інструментів та його адаптація; розробка організаційно-економічного механізму сталого та інклюзивного розвитку регіонального простору в умовах повоєнного відновлення; визначення механізмів етичного використання цифрових технологій в регіональному управлінні.

Міжнародні проєкти:

1) Міжнародний грант ЄС Жана Моне (рівня модуль): **«Соціальна солідарна економіка: впровадження досвіду ЄС для сталого розвитку»** (SSExpEU – 101047518 – GAP–101047518) (керівник І.М. Сотник) (2022–2025 рр.)

Проєкт покликаний заохотити здобувачів освіти до оволодіння прогресивними напрямками соціалізації та солідаризації економіки в ЄС, а також можливостями їх впровадження в Україні. Залучення молодих та досвідчених спеціалістів до цього проєкту дозволить розробити інноваційні методи навчання і дослідження європейської інтеграції. Основним результатом проєкту для його учасників стало підвищення рівня обізнаності з європейськими студіями, які принесуть додаткову цінність у їхній майбутній кар'єрі, створять передумови для солідаризації суспільства та підтримають молодь у професійному зростанні.

У рамках модуля відбулася:

- публікація електронного навчального посібника, наукових статей за тематикою модуля;
- розробка навчальної інтерактивної гри «Абетка термінів соціальної та солідарної економіки»;
- створення відкритого онлайн-курсу;
- видання монографії за тематикою модуля;
- включення тематики соціальної та солідарної економіки до конференцій у Сумському державному університеті;
- сприяння мережевій діяльності у рамках громадянського суспільства, партнерів та мереж закладів вищої освіти шляхом проведення круглих столів, конференцій, інших освітніх та наукових заходів, тощо.

Робота завершена.

2) Міжнародний грант ЄС Жана Моне (рівня модуль): «**Проривні технології для сестейнового розвитку в умовах індустрій 4.0 та 5.0: досвід ЄС**» (101083435 – DTSDI – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH) (керівник О. В. Кубатко) (2022–2025 рр.)

Головною метою цього проекту Жана Моне є сприяння інноваційності та сталому розвитку в Європі через освіту та розвиток громадянського суспільства. Цільовою аудиторією проекту є студенти ВНЗ, учні загальноосвітніх шкіл та громадяни України загалом. Модуль DTSDI спрямований на розробку чотирьох основних курсів та платформи електронного навчання для просування досліджень, пов'язаних з політиками ЄС щодо забезпечення інноваційності та сталого розвитку.

У рамках модулю DTSDI відбулася:

- розробка навчальних матеріалів для чотирьох навчальних курсів;
- створення відкритих онлайн-курсів та веб-сайту;
- видання підручника та монографії, що стосуються політики ЄС в сфері інновацій та сталого розвитку;
- включення аспекту ЄС до конференцій у Сумському державному університеті;
- сприяння мережевій діяльності у рамках вищих навчальних закладів.

Робота завершена.

3) Міжнародний грант ЄС Жана Моне (рівня модуль): «**Молодь і бізнес: практики ЄС для співпраці**» (101126538 – YouthBEU – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH) (керівник Б. Л. Ковальов) (2023–2026 рр.).

Головною метою цього проекту Жана Моне є посилення співпраці та спілкування між молоддю і бізнесом через освіту та навчання з використанням європейського досвіду. Цільовою аудиторією проекту є студенти закладів вищої освіти, учні закладів загальної середньої освіти та громадяни України загалом. Модуль YouthBEU спрямований на розроблення трьох основних курсів та платформи електронного навчання для просування досліджень, пов'язаних з політиками ЄС щодо посилення співпраці молоді з бізнесом.

У рамках модулю YouthBEU очікується:

- розроблення навчальних матеріалів для трьох навчальних курсів;
- створення відкритих онлайн-курсів та веб-сторінки;
- видання підручника та монографії, що стосуються політики ЄС та підтримки бізнесу;
- включення аспекту ЄС до конференцій у Сумському державному університеті;
- сприяння мережевій діяльності у рамках вищих навчальних закладів.

Робота виконується.

4) Міжнародний грант ЄС Жана Моне (рівня кафедра): **«Зміцнення лідерства та спроможності ЄС у сфері науки та інновацій»** (101175767–EU_STRENGTHS–ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH) (керівник Коблянська І.І.) (2024–2027 рр.)

Метою кафедри Жана Моне є просування інноваційної культури та наукових цінностей Європейського Союзу серед студентів, науковців, представників бізнесу, органів влади та широкої громадськості, а також підтримка їхнього сприйняття та впровадження.

Серед основних завдань проекту:

- сприяння розвитку навчання впродовж життя для зміцнення соціальної згуртованості, міжкультурного діалогу та самореалізації;
- розробка курсів для студентів, представників малого й середнього бізнесу та наукової спільноти;
- підвищення обізнаності щодо наукової та інноваційної культури ЄС;
- заохочення толерантності й поваги до інших культур через навчання в міжкультурних групах;
- розвиток співпраці між академічною спільнотою, бізнесом, політиками та громадянським суспільством задля формування мережі мотивованих прихильників європейських цінностей;
- інтеграція досліджень, пов'язаних з ЄС, у навчальні програми закладів вищої освіти як в межах, так і за межами Європейського Союзу.

Цільові аудиторії проекту – студенти університетів і коледжів, учні середніх шкіл, науковці та дослідники, представники академічної спільноти, бізнесу та громадянського суспільства, публічних органів, а також широких верств населення України.

Робота виконується.

5) Міжнародний проект, **«Європейська передова практика щодо оцінки життєвого циклу, соціального, екологічного обліку та звітності щодо сталого розвитку»** #101047667-ERASMUS-JMO-2021-MODULE, 2022–2025;

Проект мав на меті ознайомити учасників з Європейським досвідом щодо оцінки життєвого циклу, соціального, екологічного обліку та звітності щодо сталого розвитку та сформував відповідні практичні навички. Унікальність модуля в тому, що він чи не єдиний в україномовному просторі знайомить учасників з підходом Life Cycle Assessment (оцінки життєвого циклу) для сприяння сталому розвитку суспільства. Оцінка життєвого циклу: кращі практики ЄС – це блок модуля, відповідальний керівник І. І. Коблянська.

Робота завершена

Господогівірна діяльність:

1) «Формування стратегії підприємства в умовах переходу до цифрової економіки» (науковий керівник – к.е.н., доц. Ю. О. Мазін, 2021–2024 рр.). Обсяг фінансування – 30,24 тис. грн. (53.14-2021.СП/04, 01.06.2021–30.06.2024).

2) «Дослідження управлінських механізмів цифрової трансформації бізнесу» (науковий керівник – д.е.н., проф. Сотник І.М., 2022–2024 р.). Обсяг фінансування – 363,674 тис. грн. (№53.14-2022.СП/01, 01.08.2022–31.12.2024).

3) «Цифрові трансформації для зростання конкурентоспроможності бізнесу в умовах екологічних і соціальних викликів» (науковий керівник – к.е.н., доц. Вороненко В.І., 2025 р.). Обсяг фінансування – 10 тис. грн. (53.14-2022.СП/03, 02.06.2025–31.12.2025).

4) «Реструктуризація бізнес-процесів в напрямі цифрових трансформацій для сталого розвитку» (науковий керівник – д.е.н., проф. Карінцева О.І., 2025 р.). Обсяг фінансування – 10 тис. грн. (53.14-2025.СП/04, 02.06.2025–31.12.2025).

5) «Послуги з аналізу трендів проривних технологій та оцінки їх ефективності у світлі цифрових трансформацій» (науковий керівник – д.е.н., проф. Мельник Л.Г., к.е.н., доц. Маценко О.М., 2025 р.). Обсяг фінансування – 20 тис. грн. (53.14-2025.СП/01, 03.02.2025–31.12.2025).

6) «Соціальна складова визначення пріоритетних територій для гуманітарного розмінування» (науковий керівник – к.е.н., доц. Коблянська І.І., 2025 р.). Обсяг фінансування – 248 тис. грн. (53.14-2025.СП/05, 01.09.2025–31.10.2025).

7) «Розробка моделі соціальної пріоритезації територій для гуманітарного розмінування» з ТОВ «ЮА ДЕМЕДЖ» (науковий керівник – к.е.н., доц. Коблянська І.І., 2025 р.). Обсяг фінансування – 248 тис. грн. (53.14-2025.СП/06, 01.11.2025–31.12.2025).

Загальні обсяги залучених науковцями ІЕР коштів у 2025 році за госпдогівірною тематикою з українськими замовниками близько 720 тис. грн.

3. Наукові публікації

Наукові статті

В 2024–2025 роках науковцями ІЕР було опубліковано понад 40 наукових статей у виданнях, що обліковуються базами даних Scopus та/або Web of Science (WoS) та понад 80 наукових статей у фахових виданнях категорії Б.

Основні публікації за БД SCOPUS

➤ Melnyk, L., Vasa, L., Singh, S., Kubatko, O., Kalinichenko, L. Quasi-Viral Technologies as the Drivers of the Economy Digital Transformation Towards sustainability. *HighTech and Innovation Journal*, 2025, 6(1), P. 183–200. <https://doi.org/10.28991/HIJ-2025-06-01-013> (SCOPUS, Q2)

➤ Kubatko, O., Krušinskas, R., Melnyk, L., Kovalov, B., Denysenko, P. The impact of innovations and intellectualisation on sustainable national development. *International Journal of Global Energy Issues*, 2025, 47(1–2), P. 39–56. <https://doi.org/10.1504/IJGEI.2025.143351> (SCOPUS, Q4)

➤ Matsenko, O., Melnyk, L., Skrypka, Y., ... Kozmenko, S., Kalinichenko, L. Military and economic prerequisites for transforming the energy supply of the housing sector of Ukraine based on Industry 3.0. *International Journal of Global Energy Issues*, 2025, 47(1–2), P. 57–69. <https://dx.doi.org/10.1504/IJGEI.2025.143354> (SCOPUS, Q4, WoS)

➤ Melnyk L., Kubatko O., Piven V. World Science Forum: Trust in science and the sustainability challenges. *Knowledge and Performance Management*, 2025. 9(1), 210–213. [http://dx.doi.org/10.21511/kpm.09\(1\).2025.15](http://dx.doi.org/10.21511/kpm.09(1).2025.15) (SCOPUS, Q2)

➤ Melnyk L., Vasa L., Kubatko O., Koblianska I., Hrytsenko P. Contribution of modern industrial revolutions to securing socio-economic systems during the war against Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*, 2025. Volume 23, Issue 2, [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.23\(2\).2025.67](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.23(2).2025.67) (SCOPUS, Q2)

➤ Melnyk L., Remsei S., Kubatko O., Kalinichenko L. Industry 5.0 as a human-centric direction for social and labor entities transformations. *Problems and Perspectives in Management*. 2025. 23 (4). C. 290–300 [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.23\(4\).2025.21](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.23(4).2025.21). (SCOPUS, Q2)

➤ Kubatko O., Németh P., Melnyk L., Lyubchak V., Barchenko N. Do economic achievements and environmental consequences coincide? The case of cyclicity. *Environmental Economics*. 2025. 16 (4). C. 134–153 [http://dx.doi.org/dx.10.21511/ee.16\(4\).2025.09](http://dx.doi.org/dx.10.21511/ee.16(4).2025.09). (SCOPUS та WoS).

➤ Tu Y.-X., Kubatko O., Melnyk L., Li R., Kovalov B., Yaremenko A. Economic, institutional and environmental drivers of SMEs' development in the EU: sustainable development goals perspective. *Environment development and*

sustainability. 2025. C. 20101–20199. <http://dx.doi.org/10.1007/s10668-024-05686-z> (SCOPUS та WoS, Q1)

➤ Karitseva O., Kubatko O., Derykolenko O., Omelyanenko V., Sulym V., Yaremenko A. Economic and environmental drivers of physical safety in Central Europe. *International journal of global energy issues*. 2025. 47 (1–2). DOI: 10.1504/IJGEI.2025.143350 (Scopus, Q4)

➤ Boon E. K., Gross T. K.F., Oppong-Boateng R., Karitseva O. Circular water management solutions for optimising irrigated agricultural production in Ghana: the relevance of nanotechnology. *International Journal of Environment and Sustainable Development*. Vol. 24, No. 2, 2025. P. 115–144. <https://doi.org/10.1504/IJESD.2025.145318> (Scopus, Q2).

➤ Hakobyan, N., Sotnyk, I., Chortok, Y., Khachatryan, A., Mkrtchyan, Z., & Firyan, A. Anomic trends in business ethics and leadership research in changing society. *Business Ethics and Leadership*, 2025. Vol. 9(4). P. 163–179. [https://doi.org/10.61093/bel.9\(4\).163-179.2025](https://doi.org/10.61093/bel.9(4).163-179.2025) (SCOPUS)

➤ Kurbatova T., Sotnyk I., Kubatko O., Pysmenna U., Prokopenko, O., Kozmenko Ye. Convergence and divergence patterns in Ukraine’s household solar energy development: policy implications. *Problems and Perspectives in Management*, 2025. Vol. 23(4). P. 326-340. [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.23\(4\).2025.24](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.23(4).2025.24) (SCOPUS, Q2)

➤ Smiech, L., Kurbatova, T., Kubatko, O., Sotnyk, I., Trypolska, G., Perederii, T. Assessing the impact of household energy efficiency and renewable energy developments on energy poverty reduction. *Environmental Economics*, 2025. Vol. 16(4). P. 83–94. [http://dx.doi.org/10.21511/ee.16\(4\).2025.06](http://dx.doi.org/10.21511/ee.16(4).2025.06) (SCOPUS, WEB OF SCIENCE, Q2)

➤ Hakobyan N., Sotnyk I., Chortok Y., Bagratyan B., Khachatryan A. Business ethics and national security strategy on employment and subjective well-being. *Business Ethics and Leadership*, 2025. Vol. 9(3). P. 41–55. [https://doi.org/10.61093/bel.9\(3\).41-55.2025](https://doi.org/10.61093/bel.9(3).41-55.2025) (SCOPUS)

➤ Sotnyk I., Sasse J.-P., Trutnevte E. Decarbonizing Ukraine’s electricity sector in 2035: scenario analysis. *Energy and Climate Change*. 2025, Vol. 6. P. 100170. <https://doi.org/10.1016/j.egycc.2024.100170>. (SCOPUS, WEB OF SCIENCE, Q1)

➤ Yeremenko O., Aliyev R., Saher L., Shalimov V., Matsenko O., Hrytsenko O., Lyeonov S. Post-crisis Economic Restructuring in the Context of the EU Migration Crisis: the Role of Diverse Economic Models. *Problems and Perspectives in Management*, 2025. 23 (4). C. 533–553 DOI: 10.21511/ppm.23(4).2025.37. (Scopus)

➤ Trypolska G., Kubatko O., Prokopenko O. Establishing Solar Energy Cooperatives in Ukraine: Regional Considerations and a Practical Guide. *Energies*, 2025. 18 (14). №3623 DOI: 10.3390/en18143623. (Scopus та WoS)

- Prokopenko O., Trypolska G., Bashynska I., Telizhenko O., Strelcow W., Kovalenko Y., Lytvynenko S., Wozna A. Financial Mechanisms and Risk-Based Modeling of Energy Efficiency and Renewable Energy Adoption in Households. *Energies*, 2025. 18 (21). №5799 DOI: 10.3390/en18215799. (Scopus та WoS)
- Kuzior A., Kovalenko Y., Tiutiunyk I., Hrytsenko L. Assessment of the Energy Security of EU Countries in Light of the Expansion of Renewable Energy Sources. *Energies*, 2025. 18 (8). №2126 DOI: 10.3390/en18082126. (Scopus та WoS)
- Kostenko A., Semenov V., Osetrova O., Kubatko O., Nazarov M., Stepanov V. Resilience and vulnerability of Ukrainians: The role of family during the war. *Problems and Perspectives in Management*, 2024. 22 (1). C. 432–445 DOI: 10.21511/ppm.22(1).2024.35. (Scopus)
- Zavrzhnyi K., Kulyk A., Voronenko V., Sokolov M., de Abreu O.A. Formation of strategic directions for the use of artificial intelligence in the enterprise to achieve the goals of sustainable development. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 2024. 5 (58). C. 470–483 DOI: 10.55643/fcapt.5.58.2024.4448. (Scopus та WoS)
- Melnyk L., Kalinichenko L., Rozghon Y., Derykolenko O., Kovtun O., Tul'yakov O. Prospects of business process management based on chatbots. *Problems and Perspectives in Management*, 2024. 22 (2). C. 197–212. DOI: 10.21511/ppm.22(2).2024.16. (SCOPUS, Q2)
- Kalinichenko L., Melnyk L., Kubatko O., Burlakova I., Babych K., Pasko T. Wiki communities' management tools in conditions of digitization. *Problems and Perspectives in Management*, 2024. 22 (3). C. 303–313. DOI: 10.21511/ppm.22(3).2024.24. (SCOPUS, Q2)
- Tarasenko S., Karintseva O., Duranowski W., Bilovol A., Voronenko V. Awareness and readiness to use artificial intelligence by the adult population of Ukraine: Survey results. *Problems and Perspectives in Management*, 2024. 22 (4). C. 1-13. DOI: 10.21511/ppm.22(4).2024.01. (Scopus, Q2)
- Sotnyk I., Kubatko O., Chortok Y., Kostenko A., Kuppenko O., Karintseva O., Tarasenko S. Social solidarity economy during the war: the sources of individual and community resilience. *Problems and Perspectives in Management*, 2024. 22 (3). C. 542–555. DOI: 10.21511/ppm.22(3).2024.41. (Scopus, Q2)
- Vasa L., Kubatko O., Sotnyk I., Piven V., Trypolska G., Pysmenna U. Economic and environmental drivers of renewable energy transition in the EU. *Environmental Economics*, 2024. Vol. 15(2). P. 232–245. doi:10.21511/ee.15(2).2024.16 (SCOPUS, Q3)
- Meng Li, Pysmenna, U., Petrovets, S., Sotnyk, I., Kurbatova, T. Managing the development of decentralized energy systems with photovoltaic and biogas household prosumers: energy security and system value effects. *Energy Reports*, 2024. Vol. 12. P. 4466–4474. <https://doi.org/10.1016/j.egy.2024.10.011>. (SCOPUS, WEB OF SCIENCE, Q2)

- Kurbatova T., Sotnyk I., Perederii T., Prokopenko O., Wit B., Pysmenna U., Kubatko O. On-grid hybrid wind-solar power plants in Ukraine's residential sector: economic justification of installation under different support schemes. *Energies*, 2024. Vol. 17. P. 5214. <https://doi.org/10.3390/en17205214>. (SCOPUS, WEB OF SCIENCE, Q2)
- Sotnyk I., Sotnyk M., Kurbatova T., Prokopenko O., Telizhenko O. Shaping cost-optimal and environmentally friendly strategies for household heating systems: case of Ukraine. *Polityka Energetyczna – Energy Policy Journal*, 2024. Vol. 27(3). P. 161–192. <https://doi.org/10.33223/epj/191811> (SCOPUS, Q3)
- Kurbatova T., Sidortsov R., Trypolska G., Hulak D., Sotnyk I. Maintaining Ukraine's grid reliability under rapid growth of renewable electricity share: challenges in the pre-war, war-time, and post-war periods. *International Journal of Sustainable Energy Planning and Management*. 2024. No. 40. P. 39–51. <http://doi.org/10.54337/ijsepm.8112> (SCOPUS, WEB OF SCIENCE, Q1)
- Shalaby M.S., Abdallah H., Wilken R., Shaban A.M., Abbas W., Sołowski G., Sotnyk I. Economic assessment for TFC-RO membranes production for water desalination. *Chemical Engineering Science*. 2024. No. 288. P. 119805. <https://doi.org/10.1016/j.ces.2024.119805> (SCOPUS, WEB OF SCIENCE, Q1)
- Voronenko, V, Kovalov, B, Kharchenko, M, Hrytsenko, P, Omelyanenko, V The Development of the Digital Transformation of Socio-Economic and Ecological Systems. *International journal of ecology & development*, 2024. 39 (1). C. 10 <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/95121> (WoS)
- Kovalov B. Relationship between sustainable development indicators and SMEs' development indicators: Evidence from the EU countries. *Problems and Perspectives in Management*, 2024. 22 (2). C. 71–92 DOI: 10.21511/ppm.22(2).2024.07. (Scopus)
- Vaitiekuniene R., Sutiene K., Kovalov B., Krusinskas R. Does the Financial and Innovation Performance of European and Asian–Oceanian Companies Coincide with the Targets of the Green Deal? *Sustainability*, 2024. 16 (4). №1485 DOI: 10.3390/su16041485. (Scopus та WoS)
- Yevdokymova A., Kovalov B., Balahurovska I., Kubatko O. Ethical Partnership between Representatives of Institutions in the Implementation of Sustainable Development Projects. *Journal of Sustainability Research*, 2024. 6 (3). №e240052 DOI: 10.20900/jsr.20240052. (Scopus)
- Kubatko, O, Kuzior, A, Kovalov, B, Rekunenکو, I, Stepanenko, Y, Sulym, V Economic, institutional and environmental drivers of foreign trade. *International Journal of Environment and Sustainable Development*, 2024. 23 (4). C. 480-499 DOI: 10.1504/IJESD.2024.141861. (Scopus та WoS)
- Klymchuk O., Korniychuk O., Yaremenko O., Lapshin S., Samborska O., Kovalov B. Global processes of solid biofuel production: Trends and prospects of its development in Ukraine. *Energy Reports*, 2024. 12. C. 5346–5355 DOI: 10.1016/j.egyr.2024.11.007. (Scopus та WoS)

- Trypolska G., Kurbatova T., Kubatko O., Prause G., Domashenko M. Organizational and Economic Mechanisms for Promoting Residential Battery Energy Storage Systems in Ukraine. *International Journal of Energy Economics and Policy*, 2024. 14 (6). С. 501-512 DOI: 10.32479/ijeep.16385. (Scopus)
- Prokopenko O., Kovalenko Y., Lytvynenko S., Kovshun N., Kravtsev O. Optimal strategies for attracting private investment in energy efficiency projects at the household level. *Periodicals of Engineering and Natural Sciences*, 2024. 12(4), 637–650. <https://doi.org/10.21533/pen.v12.i4.65>
- Koblianska I., Kalachevska L., Schlauderer R. Agricultural life cycle assessment: a systemwide bibliometric research. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 2024. Vol. 10(1), 46–72. <https://doi.org/10.51599/are.2024.10.01.03> ISSN 2414584X (Scopus, Q2)
- Ponomarenko I., Kovalov. B., Melnyk M. Business Innovations and Digital Transformation: Trend, Comparative and Bibliometric Analysis. *Business Ethics and Leadership*, 2024. 8 (1). С. 74-92 DOI: 10.61093/bel.8(1).74-92.2024. (Scopus)

Основні публікації у фахових виданнях категорії Б

- Karintseva O., Tarasenko S., Xiao Ming, Kovalenko Y., Burlakova I. Organizational culture: challenges, risks and opportunities at era of uncertainty. *Бізнес-навігатор*, 2025. 6. С. 28–33 DOI: 10.32782/business-navigator.83-114.
- Karintseva, O., Tarasenko, S., Chulanov, K., Kharchenko, M., & Matsenko, O. Evaluating and enhancing performance of corporate strategy through KPI-S and BSC. *Економіка розвитку систем*, 2025. 7(2), 151–157. <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2025-2-21>
- Koibichuk, V., Saltykova, A., Shchebetun, R., Butova, A., & Kubatko, O. Transformation of investment resources in the development of the startup ecosystem in Ukraine. *Economics of systems development*, 2025. 7(2), 158–165. <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2025-2-22>
- Kurbatova T., Sotnyk I., Kubatko O., Pysmenna U., Chulanov K. Regional trajectories of household energy efficiency: modeling for policy decision-making in post-war Ukraine. *Economics of Systems Development*, 2025. No 7(2). С. 42–50. <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2025-2-6>
- Sotnyk I., Sotnyk M., Kurbatova T., Prokopenko O., Telizhenko O. Sustainable household energy supply: methodological approaches to making optimal economic decisions. *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University, Economic Series*, 2025. № 108. С. 59–69. <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2025-108-06>. <https://periodicals.karazin.ua/economy/article/view/26824>
- Sotnyk I., Voronenko V., Yu Yang, Chen Y. Financial mechanisms and decision-making to support energy decentralization in Ukraine. *Scientific Works of Interregional Academy of Personnel Management. Economic Sciences*, 2025. Is.

3(79). <https://doi.org/10.32689/2523-4536/79-11> <https://journals.maup.com.ua/index.php/economics/article/view/4959/5282>

➤ Voronenko V., Matsenko O., Kubatko O., & Borysenko O. Statistical Analysis of Youth's Attitude Towards the Post-War Development of "Green" Energy. *Економіка розвитку систем*, 2025. 7(1). С. 112-118 DOI: 10.32782/2707-8019/2025-1-14.

➤ Барченко Н.Л., Любчак В.О., Кубатко О.В., Чортюк М.В., Хе Ц. Управління розвитком цифрових технологій в Україні та ЄС. *Київський економічний науковий журнал*, 2025. 9. С. 9–18 DOI: 10.32782/2786-765X/2025-9-1. 30.

➤ Барченко, Н., Вороненко, В., Любчак, В., Кубатко, О., Суярова, Л. Управління показниками цифрового розвитку України в порівнянні з державами ЄС. *Розвиток міста*, 2025. 2 (06). С. 7–16 DOI: 10.32782/city-development.2025.2-1. 31.

➤ Вороненко В. І., Кубатко О. В., Карінцева О. І., Калініченко Л. Л., Коваленко І. С. Енергоефективність як шлях забезпечення енергетичної безпеки України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*, 2025. № 62. С. 24–30. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-2675/2025-62-4>.

➤ Вороненко В.І., Міщенко Я.Ю., Кубатко О.В. Управління енергетичною незалежністю України в умовах локальних та глобальних викликів. *Приазовський економічний вісник*, 2025. 2(42). С. 3–9 DOI: 10.32782/2522-4263/2025-2-1.

➤ Вороненко В.І., Сотник І.М., Міщенко Я.Ю., Покутній М.В., Цзя Вей. Аналіз розвитку зеленої енергетики України через синергію «demand-side» і «supply-side» підходів із залученням підприємств. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*, 2025. Вип. 3(117). С. 17–25. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-3-2>.

➤ Вороненко, В. І., Кубатко, О. В., Любчак, В. О., & Барченко, Н. Л. Цифровий розвиток України та ЄС: глобальний індекс інновацій. *Трансформаційна економіка*, 2025. 1 (10), 12–19. <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2025-10-2>

➤ Завражний К., Сотник І., Кулик А. Концептуальна модель управління цифровою трансформацією підприємства для забезпечення сталого регіонального розвитку. *Економіка та суспільство*, 2025. Вип. 76. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-44>

➤ Калініченко Л.Л., Розгон Ю.В., Мельник Л.Г., Ярош О.М., Завдов'єва Ю.М. Фріланс в умовах цифрових трансформацій: тенденції, виклики та інституційні основи. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*, 2025. Випуск 1 (77). С. 20–28. <https://doi.org/10.32689/2523-4536/77-3>

➤ Кальченко В.В., Балагуровська І.О., Маценко О.М., Кушнерьов О.С. Соціально-психологічні особливості впровадження систем управління

інформаційною безпекою. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство, 2025. 5(58). С. 78–86. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2025-58-12>

➤ Карінцева О.І., Кубатко О.В., Балагуровська І.О., Дейнека А.В. Сестейнова трансформація економіки через розвиток альтернативної енергетики та адитивного виробництва. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*, 2025. № 3(79) С. 46–54. <https://doi.org/10.32689/2523-4536/79-5>.

➤ Карінцева О.І., Тарасенко С.В. Механізм впливу інфраструктурних факторів на процеси функціонування ринку екологічних товарів та послуг в Україні. *Економіка: проблеми теорії і практики*, 2025. 262/8. С. 2101–2105

➤ Карінцева О.І., Тарасенко С.В., Старченко Л.В., Лебідь В.М. Фрактальні організаційні структури як інноваційна модель управління бізнесом в умовах трансформацій. *Via Económica*, 2025. № 10, С. 66–74. <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2025-10-9>

➤ Карінцева, О., Кубатко, О., Балагуровська, І., & Колесник, Р. Інституціональні та соціально-економічні передумови формування креативного капіталу. *Сталий розвиток економіки*, 2025. 4 (55), 468–476. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-63>.

➤ Карінцева, О., Тарасенко, С., Ярош, О., Харченко, М., & Коноваленко, І. Кластеризація регіонів України в контексті реструктуризації економіки та управління поствоєнною відбудовою. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія: Економіка і менеджмент, 2025. 2. С. 5–12. №1 DOI: 10.32782/bsnau.2025.2.1.

➤ Карінцева, О., Харченко, М., Тарасенко, С., Дейнека, А., & Ярош, О. Оптимізація витрат українського бізнесу в умовах сучасних викликів. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*, 2025. (117), 26–34. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-3-3>. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/100740>

➤ Коблянська І.І. Конкурентоспроможність бізнесу в контексті цифрової та зеленої трансформації. *Цифрова економіка та економічна безпека*, 2025. 4(19). С. 45–52 DOI: 10.32782/dees.19-7.

➤ Коблянська І.І., Кубатко О.В., Півень В.С., Дудка М.А. Стадії та процедури оцінки життєвого циклу для прийняття сталих рішень. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство», 2025. 55. С. 73–79 DOI: 10.32782/2413-9971/2025-55-10.32.

➤ Койбічук В.В., Порошин Д.А., Маценко О.М., Буракова І.М. Теоретико-методичні підходи щодо взаємозв'язку між розвитком сфери інформаційних послуг та змінами на ринку праці. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Економіка і менеджмент», 2025. 4 (65). С. 116–126. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-2675/2025-65-14.5>.

- Кубатко О., Письменна У., Сотник І., Калініченко Л., Трипольська Г. Фінансові та просвітницькі інструменти переходу домогосподарств на відновлювані джерела енергії для декарбонізації національної економіки. *Київський економічний науковий журнал*, 2025. № 10. С. 71–80. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2025-10-10>
<https://journals.kyvu.kyiv.ua/index.php/economy/article/view/276/270>
- Кубатко О.В., Калініченко Л.Л., Бурлакова І.М., Дудка М.А., Михайлов С.О. Цифрові трансформації в безпеці персоналу підприємств при надзвичайних ситуаціях. *Приазовський економічний вісник*, 2025. 1 (41). №9 DOI: 10.32782/2522-4263/2025-1-7. 29.
- Курбатова Т.О., Трипольська Г.С., Кубатко О.В. Удосконалення організаційно-економічних механізмів формування енергетичних кооперативів у секторі приватних домогосподарств України. *Науковий вісник міжнародної асоціації науковців*: Серія: економіка, управління, безпека, технології, 2025. 4. №3 DOI: 10.56197/2786-5827/2025-4-3-6.
- Литвиненко С.М., Кубатко О.В., Вороненко В.І., Михайлов О.О., Борисенко О.В. Оцінювання і прогнозування впливу цифрових трансформацій на процеси забезпечення цивільного захисту в умовах екологічних і соціальних викликів. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом*. Економічні науки, 2025. 1(77). С. 29–36 №- DOI: 10.32689/2523-4536/77-4.
- Литвиненко С.М., Кубатко О.В., Лукаш О.А., Дерев'яно Ю.М., Сошка Я.А. Цифрові трансформації для цивільного захисту та відновлення економіки: пріоритетні напрями досліджень і виклики. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Економіка і менеджмент, 2025. 62. С. 37–40 DOI: 10.32782/2413-2675/2025-62-6.
- Любчак, В., Кубатко, О., Барченко, Н., Калініченко, Л., Мартинова, Н. Моделювання бізнес-циклів у сфері відновлюваної енергетики України: підходи фільтрації та прогнозування. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. Серія «Економічні науки», 2025. 3(117). С. 47–55 DOI: 10.37734/2409-6873-2025-3-6.
- Маценко, О. Обґрунтування переходу до сестейнових моделей енергетичного забезпечення в умовах адитивної економіки. *Цифрова економіка та економічна безпека*, 2025. 5 (20), 174–182. <https://doi.org/10.32782/dees.20-25>
- Мельник Л.Г., Зубалій К.А., Дегтярьова І.Б., Дериколенко О.М., Лебідь М.В. Управління підвищенням стійкості підприємств в умовах воєнного стану економіки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Економіка і менеджмент», 2025. № 62. С. 44–51. <https://doi.org/10.32782/2413-2675/2025-62-7>
- Мельник Л.Г., Кубатко О.В., Гриценко П.В., Дудка М.А., Сеньлінь Т. Управління економічною трансформацією в умовах війни: адаптація класичних моделей споживчої поведінки до нових реалій. *Київський економічний науковий журнал*, 2025. 10. №11

- Мельник Л.Г., Пархоменко Д.В., Дегтярьова І.Б., Бурлакова І.М., Завдов'єва Ю.М. Інвестиційна привабливість зеленої енергетики України в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*, 2025. Випуск 54. <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2025-54-15>
- Мельник, Л., Карінцева, О., Пархоменко, Д., Кубатко, О., & Завдов'єва, Ю. Еколого-економічні аспекти переходу України на «зелену» енергетику в умовах воєнного стану. *Київський економічний науковий журнал*, 2025. (8), 173–182. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2025-8-23>
- Міщенко Я.Ю., Карінцева О.І., Тарасенко С.В., Гриценко П.В., Позовна І.В. Потенційні ризики інтеграції штучного інтелекту в бізнес-процеси готельно-ресторанного бізнесу. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*, 2025. 3. С. 45–51 DOI: 10.32782/1814-1161/2025-3-7.
- Пархоменко Д., Бондаренко А., Зось-Кіор М. Маркетингова концепція класифікації клієнтів. *Вісник Полтавського державного аграрного університету. Серія «Економіка, управління та фінанси»*, 2025. № 3. С. 60-72. <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2025.3.8>
- Степура Т.М., Пархоменко Д.В., Мельник Л.Г., Філатова С.Ю. Інвестування у людський капітал: міжнаціональний та регіональний фокуси. *Інклюзивна економіка*, 2025. № 1 (07). https://doi.org/10.32782/inclusive_economics.7-7
- Теліженко О.М., Кубатко О.В., Трипольська Г.С., Смоленніков Д.О. Оцінювання енергетичної ефективності локальних мереж розподіленої генерації: модель аналізу охоплення даних. *Ефективна економіка*, 2025. 8. №7278 DOI: 10.32702/2307-2105.2025.8.17.
- Яценко, В., Пархоменко, Д., Кушнерьов, О., Койбічук, В., & Гриценко, К. Порівняння сучасних ігрових рушіїв з власним ядром для нативної розробки ігор на платформі ANDROID. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Системний аналіз, управління та інформаційні технології, 2025. 1 (13), 88–94. <https://doi.org/10.20998/2079-0023.2025.01.13>
- Kubatko O., Ozims S., Voronenko V. Influence of artificial intelligence on business decision-making. *Mechanism of Economic Regulation*, 2024. 1(103). С. 17–23 DOI: 10.32782/mer.2024.103.03. 15.
- Kubatko O., Ozims S., Voronenko V., Konovalenko I. Artificial intelligence for business efficiency and civil defence fostering. *Економічний простір*. 2024. 190. С. 141–147 DOI: 10.32782/2224-6282/190-27.
- Melnyk, L., Kovalov, B., Karintseva, O., Kubatko, O., & Tarasov, V. Systemic socio-economic essence of sustainable transportation of energy. *Економіка розвитку систем*, 2024. 6(1), 11–23. <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2024-1-2>

- Petrova A., Karintseva O., Tarasenko S., Duranowski W. Business ethical aspects for sustainability: contemporary analysis and assessment. *Економічний простір*. № 190, 2024. P. 154–161. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-29>
- Sotnyk I., Duan Wenjuan (студент), Chortok Yu., Yevdokymov A., Yu Y. Enhancing efficiency and sustainability: green energy solutions for water supply companies. *Economics of Systems Development*, 2024. Vol. 6 (2). P. 53–62. DOI: <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2024-2-8>.
- Tarasenko S., Karintseva O., Slabko T. Analysis of AI policy in Ukraine: normative impact on the restructuring of the economy. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво, 2024. Вип. 2 (132). С. 37–44. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/96436>
- Tarasenko, S., Karintseva, O., Bilovol, A., Duranowski, W., & Dabrowski, Z. (2024). A system of indicators for selecting innovation triggers to drive sustainable development. *Sustainable Development of Economy*, (4(51), 37–44. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-5>
- Tarasenko, S., Karintseva, O., Duranowski, W., Bilovol, A., & Petrova, A. (2024). Model of artificial intelligence and chatgpt use for study personalization in higher education. *Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade. A Series of "Economic Sciences"*, (4 (114), 96–107. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-4-16>
- Tuliakova, A., Karintseva, O., & Tarasenko, S. (2024). Dynamic capabilities as a success-factor of the long-term business alliance: the case of siemens and atos. *Entrepreneurship and Innovation*, (32), 105–111. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/32.16>.
- Калініченко, Л., Мельник, Л., Літвінова, А., Коблянська, І., & Кубатко, О. Амбівалентність етичних принципів у цифровому переході. *Підприємництво та інновації*, 2024. (30), 14–20. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/30.2>
- Карінцева О. І., Тарасенко С. В., Розгон Ю. В. Інноваційний вектор реструктуризації міжнародного бізнесу у світлі Індустрії 4.0. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Економіка і менеджмент», 2024. № 59. С. 15–25. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/96456>
- Карінцева, О. І., Маценко О. М., Лебідь В. М., Старченко С. М. Фактори впливу на діяльність малих та середніх підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Ужгород: Видавничий дім "Гельветика". Вип. 51, 2024. С. 104–111. <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2024-51-15>
- Карінцева, О., Кубатко, О., Любчак, В., Вороненко, В., Барченко, Н., & Мартинова, Н. Реструктуризація національного господарства до моделі цифрової економіки: доступ до інтернету. *Економіка та суспільство*, 2024. (66). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-126>.

- Кириленко М.В. Вплив екосистемних факторів на стан економічних систем. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. Серія «Економічні науки», 2024. 1. С. 19–25 DOI: 10.37734/2409-6873-2024-1-3.
- Кириленко М.В., Коблянська І.І. Екосистемні послуги як компонент сталого розвитку економічних систем. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво, 2024. 2. С. 11–17 DOI: 10.32782/1814-1161/2024-2-2.
- Коблянська І.І., Кубатко О.В., Литвиненко С.М., Євдокимов А.В., Боруха А.В. Оцінка успішності реалізації концепції «інтеграції біорізноманіття» в Україні. *Цифрова економіка та економічна безпека*, 2024. 4(13). С. 11–18 DOI: 10.32782/dees.13-2.
- Кубатко О. В., Ковальов Б. Л., Півень В. С., Сулим В. В. Обґрунтування факторів стимулювання розвитку малого та середнього підприємництва в Україні та ЄС. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 2024. Випуск 59. С. 4–4 DOI: 10.32782/2413-2675/2024-59-1.
- Кубатко О., Вороненко В., Дяденко О. Цифрові трансформації для безпеки персоналу підприємства в умовах надзвичайних ситуацій. *Міжнародний науковий журнал «Механізм регулювання економіки»*, 2024. 2 (104). С. 46–53 DOI: 10.32782/mer.2024.104.06.
- Кубатко О., Письменна У., Сотник І., Калініченко Л., Трипольська Г. Організаційно-економічні механізми стимулювання розвитку енергоакуюлюючих потужностей ВДЕ у домогосподарствах України та ЄС. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка, 2024. Вип. 21. С. 24–37. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.21.3>.
- Кубатко О., Письменна У., Сотник І., Калініченко Л., Трипольська Г. Інноваційні механізми стимулювання розвитку відновлюваних джерел енергії за участі домогосподарств-споживачів та просьюмерів. *Економіка та суспільство*, 2024. Вип. 67. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-12>
- Любчак В.О., Барченко Н.Л., Кубатко О.В., Вороненко В.І. Інтеграція цифрових технологій та цифрових державних послуг у моделі цифрової економіки. *Інфраструктура ринку*, 2024. 80. С. 105–113 DOI: 10.32782/infrastruct80-19.
- Любчак, В., Барченко, Н., Кубатко, О., Мартинова, Н., Вороненко, В. Прогнозування сценаріїв реструктуризації національного господарства до моделі цифрової економіки. *Цифрова економіка та економічна безпека*, 2024. 5 (14). С. 16–26 DOI: 10.32782/dees.14-3.
- Мельник Л.Г., Бурлакова І.М., Чортюк Ю.В., Ходаківська О.В., Коноваленко І. Економічні основи формування соціальної солідарної економіки в цифровому переході. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. №59, 2024. С. 26–36 <https://doi.org/10.32782/2413-2675/2024-59-3>
- Мельник, Л. Другий фронт України та горизонти цифрової економіки. *Цифрова економіка та економічна безпека*, 2024. 2 (11), 9–21. <https://doi.org/10.32782/dees.11-2>

- Мельник, Л., Вороненко, В., Розгон, Ю., Ковальов, Б., & Мазін, Ю. Вплив інтелектуального капіталу та штучного інтелекту на цифрові трансформації. *Управління змінами та інновації*, 2024. (9), 36–43. <https://doi.org/10.32782/СМІ/2024-9-8>
- Мельник, Л., Карінцева, О., Калініченко, Л., Харченко, М., & Тарасенко, С. Цифрова трансформація бізнес-процесів в Україні: кращі практики вітчизняного бізнесу та сучасні виклики. *Механізм регулювання економіки*, 2024. 2 (104), 54–60. <https://doi.org/10.32782/mer.2024.104.07>
- Мельник, Л., Карінцева, О., Калініченко, Л., Харченко, М., Лебідь, М. Економічні засади цифрової трансформації підприємств України. *Цифрова економіка та економічна безпека*, 2024. 4 (13). DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.13-3>.
- Мельник, Л.Г., Калініченко Л.Л., Карінцева О.І., Псарьов О.В., Розгон Ю.В. (2024). Перспективи і проблеми застосування штучного інтелекту в економічних системах: досвід ЄС та України. *Приазовський економічний вісник*. Випуск 1(37), 2024. С. 21–32. <https://doi.org/10.32782/2522-4263/2024-1-4 Index Copernicus>
- Степура, Т., Дідух, Н., Дериколенко, О., & Дегтярьова, І. Цифрові розриви ринку праці в умовах індустріальних змін і цифровізації економіки. *Міжнародний науковий журнал «Механізм регулювання економіки»*, 2024. 2 (104). С. 7–17 DOI: [10.32782/mer.2024.104.01](https://doi.org/10.32782/mer.2024.104.01).

Монографії та розділи в колективних монографіях

- Koblianska I. Carbon Economy and Governance: A Comprehensive Study. *Agroforestry for Monetising Carbon Credits: monograph* / за ред. Raj A., Jhariya M.K., Meena R.S. Cham: Springer, Cham, 2025. С. 369–393. (Scopus)
- Lytvynenko S. M., Kubatko O. V., Voronenko V. I. The specifics of digital transformations in Ukraine in emergency situations. *Economic and social aspects of business development in cities and countries in general*: Бостон: Primedia eLaunch, 2025. С. 38–47.
- Melnyk L.G., Matsenko O.M., Holub A.V., Skrypka E.O. Business processes management in conditions of digital transformations. *Intellectual capital is the foundation of innovative development: Economics, Management and Marketing, Education, Philology, Legal and Political Sciences, History, Art History, Medicine*: Карлсруе, 2025. С. 10–18.
- Економічні механізми підвищення енергоефективності та розвитку відновлюваної енергетики в домогосподарствах: монографія; за заг. ред. д-рки екон. наук, проф. І. М. Сотник. Суми: Сумський державний університет, 2025. 208 с. ISBN 978-966-446-019-1. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/100180>

➤ Цифрові трансформації для забезпечення еколого-економічного розвитку та цивільного захисту: Монографія / за ред. О. В. Кубатка, В. І. Воронька. Суми: «СумДУ», 2025. 195 с.

➤ Koblianska, I., & Kovalova, O. Farmland evaluation to stimulate the rational land use and soil quality enhancement: The Ukrainian case. In *Land and Environmental Management through Forestry*, 2024. P. 355–370. Scopus. <https://doi.org/10.1002/9781119910527.ch15>

➤ Koblianska, I., Lukash, S., & Brychko, A. Evolution and modernity of policy issues in carbon management. In *Agroforestry for Carbon and Ecosystem Management*, 2024. P. 387–402. Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-95393-1.00001-4>

➤ Lukash O., Namoniuk V. Post-war Development Energy Scenarios for Ukraine. *Positive Tipping Points Towards Sustainability: monograph* / за ред. J. David Tabara, Alexandros Flamos, Diana Mangalagiu, Serafeim Michas. Cham: Springer Climate, 2024. С. 101–125. (Scopus)

➤ Melnyk L., Koblianska I., Dehtyarova I., Kubatko O. Navigating sustainability and ecosystem management through a systemic lens: core principles. *Ecosystem Management: Climate Change and Sustainability*, 2024. 353–396. <https://doi.org/10.1002/9781394231249.ch11> (Scopus)

➤ Melnyk L., Kubatko O., Kalinichenko L. Energy security in wartime for sustainable development. *Transformation of the energy sector: digitalisation, social responsibility and green marketing: monograph* / за ред. О. Chygryn, Y. Bilan. Szczecin: Centre of Sociological Research, 2024. С. 27–38.

➤ Mishenin Y., Yarova I., Koblianska I. Sustainable Spatial Agroforestry in the Context of Forestry Globalization: Strategic Guidelines. *Agroforestry: monograph* / за ред. Book Editor(s): Abhishek Raj, Manoj Kumar Jhariya, Arnab Banerjee, Ramesh Kumar Jha, Krishan Pal Singh. Hoboken: Scrivener Publishing LLC, 2024. С. 155–198. (Scopus)

➤ Omelyanenko V., Voronenko V., Lytvynenko S. Sustainable infrastructure: concept and practical issues. *Empowering communities: nexus of infrastructure and local prosperity: monograph* / за ред. Olena Omelianenko and Olha Prokopenko. Tallinn: Teadmus OU, 2024. С. 271–316.

➤ Rozhgon Y., Melnyk L., Matsenko O., Kalinichenko L., Kyrylenko M. Artificial intelligence as a catalyst of intellectual capital in digital economy. *Economy, finance, management: world problems and development prospects: monograph* / за ред. Andrushchak I. Boston: Primedia eLaunch, 2024. С. 322–328.

➤ Sotnyk I., Chortok Yu., Kubatko O. Social solidarity economy practice: implementing the EU experience for sustainable development: monograph. London: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2024. ISBN 978-620-8-01161-1. 173 p. <https://www.morebooks.shop/shop-ui/shop/product/9786208011611>

➤ Курбатова Т.О., Сотник І.М., Передерій Т.А. Оцінка економічної ефективності реалізації проєктів автономних гібридних вітро-сонячних

електростанції в побутовому секторі (на прикладі України). Розділ 17. The International Community and Ukraine in the Processes of Economic and Civilizational Progress: Current Economic-Technological, Resource, Institutional, Security and Socio-Humanitarian Problems: scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2024. P. 409–424. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-480-1-17> <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/510/13513/28350-1>

➤ Мельник Л.Г., Бурлакова І.М. Ключові засади формування соціальної солідарної економіки. Практики соціальної солідарної економіки: європейський досвід для сталого розвитку України: монографія / за ред. д-рки екон. наук, проф. І. М. Сотник. Суми: Сумський державний університет, 2024. С. 10–23.

➤ Мельник Л.Г., Бурлакова І.М. Форми соціальної солідарної економіки. Практики соціальної солідарної економіки: європейський досвід для сталого розвитку України: монографія / за ред. д-рки екон. наук, проф. І. М. Сотник. Суми: Сумський державний університет, 2024. С. 24–34.

➤ Практики соціальної солідарної економіки: європейський досвід для сталого розвитку України: монографія / за заг. ред. д-рки екон. наук, проф. І. М. Сотник. Суми: Сумський державний університет, 2024. ISBN 978-966-657-986-0. 137 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/97244>

Отримані охоронні документи на право інтелектуальної власності

➤ Розгон Ю.В., Мельник Л.Г., Калініченко Л.Л., Маценко О.М., Кириленко М.В., Голуб А.В., Скрипка Є.О., Сахненко Т.І., Папуша А.В., Нікітченко В.С. Науковий твір «Чат-боти як ключовий фактор цифрової трансформації бізнесу та вектор майбутнього розвитку». Рішення про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір № 7385 від 21.01.2025.

➤ Вороненко В.І., Кубатко О.В., Кубатко О.В., Треус А.А., Пархоменко Д.В., Борисенко О.В., Дудка М.А., Міщенко Я.Ю., Суярова Л.С. Науковий твір «Ставлення молоді до повоєнного розвитку відновлюваних джерел енергії». Рішення про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір № 7487 від 12.05.2025.

➤ Завражний К.Ю., Коблянська І.І., Кулик А.К., Литвиненко І.Д., Данілова С.М., Дудка М.А., Борисенко О.В. Комп'ютерна програма «RGTool (Regional Governance Tool) – Інструмент цифрового регіонального управління. Рішення про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір № 7590 від 27.08.2025.

➤ Завражний К.Ю., Кулик А.К., Карінцева О.І., Тарасенко С.В. Науковий твір «Методологічні засади застосування штучного інтелекту для підвищення стійкості інформаційних систем до кібератак». Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 132907 від 03.02.2025.

➤ Сотник І.М., Сотник М.І., Курбатова Т.О., Теліженко О.М. Методичний підхід до формування економічно оптимальних та екологічно безпечних стратегій для систем опалення домогосподарств. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 137751 від 7.07.2025.

➤ Кубатко О.В., Кубатко О.В., Чортюк Ю.В., Харченко М.О., Дерев'яно Ю.М., Гриценко П.В., Сотник І.М. Використання «розумних» контрактів в бізнесі в умовах цифрової трансформаційної економіки. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 124864 від 18.03.2024.

➤ Мельник Л.Г., Маценко О.М., Голуб А.В., Сотник І.М., Кириленко М.В., Ілляшенко Д.А., Мандрика В.А. Науковий твір «Інструменти забезпечення поетапного переходу економічних систем до управління на основі Industries 3.0, 4.0 та 5.0». Рішення про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір № 7065 від 28.03.2024.

➤ Мельник Л.Г., Маценко О.М., Харченко М.О., Півень А.Г., Ткаченко О.М., Скрипка Є.О., Переход Є.А. Науковий твір «Вектори фазового переходу до адитивної економіки». Рішення про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір № 7066 від 28.03.2024.

➤ Тарасенко С.В., Карінцева О.І., Кирильчук І.Г., Біловол А.В. Науковий твір «Рекомендації щодо політики штучного інтелекту в промисловості України». Рішення про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір № 7261 від 08.10.2024.

➤ Тарасенко С.В., Петрушенко Ю.М., Карінцева О.І., Петрова А.О., Біловол А.В. Науковий твір «Науково-методичний підхід до економічного обґрунтування використання штучного інтелекту та інструменту ChatGpt для персоналізації навчання у вищій освіті». Рішення про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір № 7313 від 06.11.2024.

➤ Тарасенко С.В., Петрушенко Ю.М., Карінцева О.І., Харченко М.О., Біловол А.В. Науковий твір «Науково-методичний підхід до вибору інноваційних тригерів для сталого розвитку країни». Рішення про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір № 7302 від 05.11.2024.

➤ Вороненко В.І., Кубатко О.В., Треус А.А., Коноваленко І.С., Розгон Ю.В., Півень В.С., Дяденко О.В., Нікуліна М.П., Сахненко Т.І., Боруха А.В. Науковий твір «Вплив штучного інтелекту на цифрові трансформації в економіці». Рішення про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір № 7190 від 05.06.2024.

➤ Мельник Л.Г., Маценко О.М., Харченко М.О., Кубатко О.В., Гриценко П.В., Лукаш О.А. Науковий твір «Системні організаційно-економічні механізми функціонування адитивної (цифрової) економіки». Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 123719 від 12.02.2024.

➤ Мельник Л.Г., Маценко О.М., Карінцева О.І., Дерев'яно Ю.М., Гриценко П.В., Лукаш О.А., Дегтярьова І.Б. Науковий твір «Критерії та показники

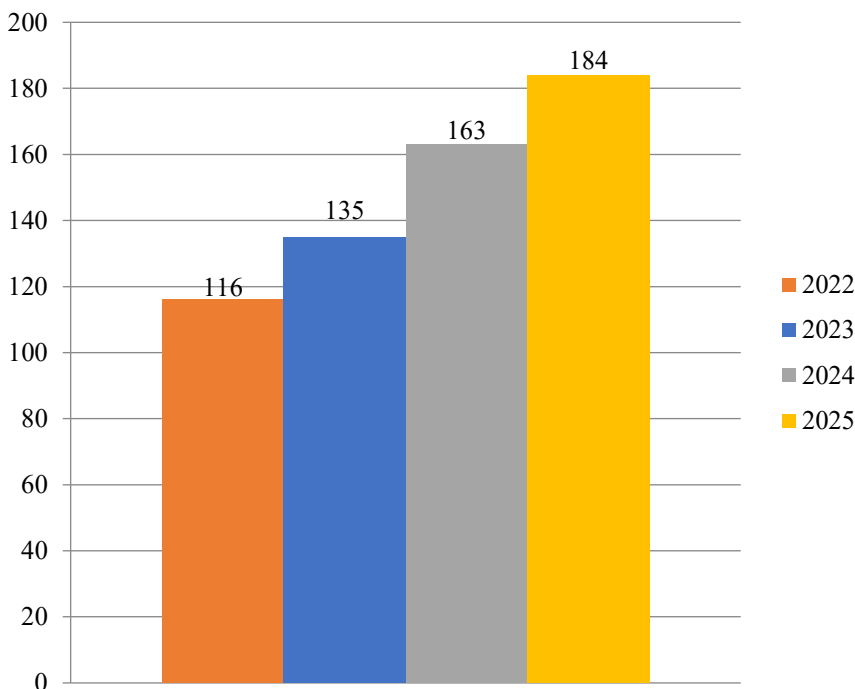
оцінки динаміки стану соціально-економічних та екологічних систем». Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 123738 від 12.02.2024.

➤ Кубатко О.В., Кубатко О.В., Чортюк Ю.В., Харченко М.О., Дерев'янка Ю.М., Ковальов Б.Л. Науковий твір «Дослідження економічних взаємозв'язків доброту та задоволеності життям в умовах цифрових трансформацій». Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 124865 від 18.03.2024.

➤ Сотник І.М., Курбатова Т.О. Методичний підхід до визначення оптимального розміру «зеленого» тарифу для сонячних та вітрових електростанцій приватних домогосподарств. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 129208 від 21.08.2024.

Динаміка індексу Гірша (Scopus-цитування)

Динаміка h-індексу в IEP

Динаміка h-індексу в науковців ІЕР

Автор	2023	2025
Генс Люк	31	35
Кубатко Олександр	17	20
Сотник Ірина	14	19
Мельник Леонід	15	17
Кубатко Олександр	7	11
Ковальов Богдан	6	9
Коблянська Інна	6	9
Карінцева Олександра	8	8
Чорток Юлія	5	7
Маценко Олександр	6	6
Коваленко Євгеній	4	6
Вороненко В'ячеслав	3	5
Дериколенко Олександр	3	5
Харченко Микола	4	5
Дегтярьова Ірина	5	5
Литвиненко Світлана	3	4
Гриценко Павло	2	2
Лукаш Ольга	1	2
Бурлакова Ірина	0	2
Півень Владислав (аспірант)	5	6
Розгон Юлія (студентка)	0	1

Науковці ІЕР, що мають понад 5 публікацій у БД SCOPUS

Автор	Всього	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Кубатко Олександр	49	8	6	5	6
Сотник Ірина	46	6	8	7	5
Мельник Леонід	45	4	3	2	5
Коблянська Інна	28	4	4	4	2
Кубатко Олександра	24	3	4	4	4
Ковальов Богдан	19	1	4	6	2
Карінцева Олександра	16	3	1	2	2
Коваленко Євген	15	1	2	2	2
Маценко Олександр	12	2	1	1	1
Дегтярьова Ірина	12	4	1	1	1
Чорток Юлія	11	1	2	1	2
Дериколенко Олександр	9	1	1	1	1
Вороненко В'ячеслав	8	1	1	3	1
Півень Владислав (аспірант)	8	2	2	1	1
Литвиненко Світлана	7	1	2	2	1
Харченко Микола	6	1	1		
Розгон Юлія (студентка)	2			1	1

Дисертаційні роботи

➤ В 2025 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 55.051.06 відбувся успішний захист дисертації к.е.н., доц. Коваленка Є. В. на здобуття ступеня д.е.н. на тема «Державна економічна політика забезпечення енергетичної безпеки».

Редагування наукових журналів

Науковці ІЕР, які є членами редколегій наукових журналів, що реферуються БД Scopus та/або Web of Science.

ПІБ	Назва журналу англійською мовою	Країна видання	База даних, Scopus / WoS
Карінцева О.І.	Problems and Perspectives in Management	Україна	Scopus
Кубатко О.В.	Environment, Development and Sustainability	Нідерланди	Scopus / WoS
Мельник Л.Г.	Knowledge and Performance Management	Україна	Scopus
Коблянська І.І.	Studia Ecologiae et Bioethicae	Польща	Scopus
Кубатко О.Вік.	Environmental Economics	Україна	Scopus / WoS

4. Освітня діяльність

Підручники та навчальні посібники

- 1) Мельник Л.Г. Економіка розвитку: підручник. Суми: Університетська книга, 2025. 416 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/100701>
- 2) Розвиток бізнес-організацій: підручник / за ред. д.е.н., проф. О. І. Карінцевої та д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 2025. 344 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/100735>
- 3) Управління розвитком бізнес-організацій: підручник / за ред. д.е.н., проф. О. І. Карінцевої та д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 2025. 336 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/101174>
- 4) Sustainable development: EU experience and practice of Ukraine: a study guide / edited by Leonid Melnyk. Sumy: University book, 2025. 480 p. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/99149>
- 5) Глосарій з цифровізації соціально-економічних систем і бізнес-процесів: навчальний посібник / за науковою редакцією д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 2024. 136 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/97159>

Забезпечення освітнього процесу

Науковці та професорсько-викладацький склад ІЕР безпосередньо брали участь у підготовці здобувачів за бакалаврським, магістерським і докторським рівнями за спеціальностями «Економіка», «Підприємництво та торгівля» і «Менеджмент», сформувавши безперервну освітню траєкторію:

- забезпечення підготовки бакалаврів за двома освітніми програмами «Економіка і бізнес» (051 Економіка), «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (076 Підприємництво та торгівля);
- забезпечення підготовки магістрів за трьома освітніми програмами «Економіка та бізнес-інновації» (051 Економіка), «Підприємництво, торгівля та логістика» (076 Підприємництво та торгівля), «Бізнес-адміністрування» (073 Менеджмент);

Також науковці ІЕР забезпечували наукове керівництво докторантами та аспірантами, а також приймали участь у роботі разових спеціалізованих вечірних рад за спеціальностями 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 051 – Економіка.

Інновації в навчальному процесі

Розпочато викладання та розроблено відповідне методичне забезпечення для нових дисциплін бакалаврських та магістерських освітніх програм: «Економіка та бізнес-інновації», «Підприємництво, торгівля та логістика», «Бізнес-адміністрування», у тому числі для англомовних проєктів.

Зокрема, кафедрою економіки, підприємництва та БА розроблено та впроваджено сучасні інноваційні дисципліни за вибором студента: «Сталий розвиток»; «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами: досвід ЄС для України»; «Торгова політика ЄС і міжнародний бізнес»; «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами»; «Індустрії 4.0 та 5.0 для сталого розвитку: досвід ЄС для України» та інші, які викладаються українською та англійською мовами.

Керівництво дипломними проєктами

За участю науковців ІЕР були сформовані інноваційні теми дипломних проєктів та забезпечене керівництво ними.

Теми інноваційних студентських кваліфікаційних робіт, виконаних під керівництвом науковців ІЕР (2024-2025 рр.)

Бакалаврські кваліфікаційні роботи

Спеціальність 051 «Економіка», ОП «Економіка і бізнес»

- Використання сервісів штучного інтелекту для ведення бізнесу
- Вплив цифровізації на економічну ефективність бізнес-процесів підприємств
- Аналіз впливу технологічних змін на виробництво та витрати в аграрному секторі: досвід Німеччини та Європейського Союзу для України
- Бізнес-проєкт у соціальних мережах: інноваційні технології розширення економічних можливостей
- Інноваційні підходи до економічного розвитку спортивних клубів
- Дослідження інноваційного розвитку підприємств зеленого автотранспорту

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

- Економічні аспекти розвитку криптовалютного ринку в умовах цифрової трансформації економіки
- Підвищення конкурентоспроможності підприємництва на основі впровадження інновацій
- Роль соціальних мереж у розвитку бізнесу: можливості та стратегії використання

- Перспективи розвитку інтернет-бізнесу в умовах цифровізації
- Перспективи декарбонізації сільськогосподарського бізнесу ЄС (на прикладі Нідерландів)
- Сучасні тенденції підприємництва у сфері ІТ та вплив штучного інтелекту на індустрію
- Цифровізація бізнес-процесів: світові тренди й можливості для українських компаній
- Утворення бізнес-інкубаторів як напрямку розвитку підприємницької діяльності у Сумській області
- Цифровізація підприємництва: тренди, виклики та перспективи розвитку

Магістерські кваліфікаційні роботи

Спеціальність 051 «Економіка», ОП «Економіка та бізнес-інновації»

- Вплив цифрової трансформації на інноваційний розвиток малого та середнього бізнесу в Україні
- Дослідження трендів цифрової трансформації бізнес-структур на основі Industries 4.0 та 5.0
- Зелена трансформація енергетичного сектору для повоєнної відбудови економіки України
- Забезпечення сталого розвитку енергетичної галузі на основі екстенсивного переходу на альтернативні джерела енергії
- Розвиток інноваційної політики України як чинника економічної інтеграції до ЄС
- Економічна ефективність «зеленого» переходу промислових підприємств України в контексті євроінтеграції
- Формування інноваційної стратегії підприємства на основі впровадження технологій штучного інтелекту

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», ОП «Підприємництво, торгівля та логістика»

- Диджиталізація бізнес-процесів малих і середніх підприємств в Україні
- Впровадження сучасних технологій в електронній комерції: виклики та можливості для українських підприємств
- Вплив криптовалютних бірж на економічний розвиток екосистеми Web 3.0: аналіз і перспективи
- Інноваційні підходи до мотивації персоналу в підприємницькому середовищі
- Цифрові трансформації в підприємстві та логістиці
- Використання штучного інтелекту в оптимізації логістичних процесів на підприємствах торгівлі

- Дослідження впливу криптовалютних бірж на розвиток економіки Web 3.0
- Цифровізація бізнес-процесів: світові тренди й можливості для українських компаній
- Цифровізації підприємницької діяльності: тенденції, проблеми та перспективи
  - Інтеграція блокчейн-технологій у систему управління ланцюгами поставок торговельних підприємств
  - Цифрова трансформація підприємницької діяльності: тенденції та перспективи
  - Цифровізація бізнес-процесів: світові тренди й можливості для українських компаній
  - Інтеграція криптовалют у бізнес-моделі малих підприємств: можливості та загрози

Спеціальність 073 «Менеджмент», ОП «Бізнес-адміністрування»

- Підвищення ефективності роботи персоналу в електронній комерції: підходи та методи
  - Порівняльний аналіз креативної реклами та прямого маркетингу
  - Роль Agile Project Management в інноваційному бізнес-адмініструванні
  - Використання штучного інтелекту для розвитку бізнесу
  - Імітаційне моделювання бізнес-процесів ІТ-компанії для підвищення операційної ефективності (на прикладі компанії StrongSD з використанням технологій FlexSim)
  - Інтеграція цифрових технологій у процеси рекрутингу та підбору персоналу в системі управління людськими ресурсами

Керівництво науковою роботою студентів

Студентські здобутки під керівництвом науковців ІЕР

Перемоги на міжнародних конкурсах наукових робіт

1) Лебідь Микита (гр. ПТЛ.м-41) та Папуша Анастасія (гр. ПТБ-31) (науковий керівник – Маценко О.М.) – диплом I ступеня у міжнародному конкурсі студентських наукових робіт (спеціальність «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», м. Кременчук, 2025 р.).

2) Дудка Марія (гр. Е-41), Розгон Юлія (гр. Епн-11-2), Пархоменко Дмитро (гр. Е-41) (наукові керівники – Мельник Леонід, Кубатко Олександр) –

диплом II ступеню у Міжнародному конкурсі студентських наукових робіт «Black Sea Science» (напрямок «Економіка і управління», м. Одеса, 2025 р.).

3) Тетяна Сахненко (гр. ЕН-02/1е) (науковий керівник – Вороненка В. І.) – диплом II ступеню у Всеукраїнському конкурсі дипломних робіт студентів зі спеціалізації «Економіка підприємства» (м. Харків, 2025 р.).

4) Владислав Півень (гр. Е.м-31/1) (науковий керівник – Кубатко О.В.) – диплом I ступеня у міжнародному конкурсі студентських наукових робіт «Управлінські, соціальні та поведінкові науки у реалізації засад сталого розвитку» (м. Івано-Франківськ, 2024 р.).

Перемоги в міжнародних програмах та конкурсах

Студентка кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Лілія Суярова (гр. Е-41), у жовтні 2025 року разом із командою, здобула перемогу у міжнародній програмі **Social Impact Award Ukraine 2025**. Команда отримала грант у розмірі 1500 доларів США на прототипування власної бізнес-ідеї.

Social Impact Award (SIA) – це міжнародна програма підтримки молодіжного соціального підприємництва, що діє у понад 25 країнах світу. Її мета – допомогти молодим командам розвинути свої ідеї через навчання, менторство та фінансову підтримку для реалізації найкращих соціальних ініціатив.

За результатами оцінювання журі три команди стали переможцями конкурсу, отримавши грантову підтримку у розмірі 1500 доларів США кожна. Серед них – проєкт студентки СумДУ, PrintCycle, ініціатива, покликана створювати можливості для розвитку STEM-освіти в Україні, повторно використовуючи вже створений пластик.

Науковці кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Владислав Півень (аспірант) та д.е.н., проф. Олександр Кубатко здобули перемогу в **конкурсі AgriSci-UA Platform – Call for Grants 2025** з проєктом «War and Water Insecurity: Assessing the Environmental and Economic Costs of Restricted Black Sea Access».

Agri Sci – платформа, що об’єднує університети України та Чехії за підтримки Міністерства закордонних справ Чеської республіки. Майбутнє дослідження стосуватиметься актуальних питань економіки природокористування та водного менеджменту в умовах війни та здійснить прикладний внесок в економічну та екологічну безпеку Чорноморського регіону.

Нагороди

➤ Дудка Марія (гр. Е-41) та Ярослав Міщенко (гр. ПТБ-21), 2025 р., отримали стипендію голови Сумської обласної державної адміністрації за визначні успіхи у навчанні, науковій, мистецькій, спортивній діяльності, громадській роботі.

➤ Розгон Юлія (гр. Е.мз-51с), 2025 р. отримала стипендію імені Михайла Грушевського (II семестр 2024/2025 р.н.) за значні успіхи в навчальній та науковій роботі.

➤ Суярова Лілія (гр. Е-41), 2025 р. отримала академічну стипендію імені Героя Небесної Сотні Дмитра Чернявського за значні успіхи в навчанні та активну громадську діяльність.

Авторські свідоцтва студентів

➤ Борисенко Олександра, гр. Е-41, 2025 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. В’ячеслав Вороненко)

➤ Дудка Марія, гр. Е-41, 2025 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. Олександра Кубатко)

- Дяденко Олександра, гр. Е-11/1е, 2024 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. Ольга Лукаш)
- Коноваленко Ірина, гр. Е-31, 2024 р. (науковий керівник – д.е.н., проф. Олександра Карінцева)
- Міщенко Ярослав, гр. ПТБ-21, 2025 р. (науковий керівник – д.е.н., проф. Олександра Карінцева)
- Нікітченко Владислав, гр. Е.м-31/1, 2025 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. Олександр Маценко)
- Нікуліна Марина, гр. ЕН-02/1е, 2024 р. (науковий керівник – д.е.н., проф. Ірина Сотник).
- Папуша Анастасія, гр. ПТБ-31, 2025 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. Олександр Маценко)
- Пархоменко Дмитро, гр. Е-41, 2025 р. (науковий керівник – д.е.н., проф. Леонід Мельник)
- Півень Владислав, гр. Е.м-31/1, 2024 р. (науковий керівник – д.е.н., проф. Олександр Кубатко)
- Розгон Юлія, гр. Епн-11-2, 2024 р. та 2025 р. (науковий керівник – д.е.н., проф. Леонід Мельник)
- Сахненко Тетяна, гр. ЕН-02/1е, 2024 р., та 2025 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. В'ячеслав Вороненко)
- Суярова Лілія, гр. Е-41, 2025 р. (науковий керівник – д.е.н., проф. Олександр Кубатко)

Участь студентів в науково-дослідних проектах

- Борисенко Олександра, гр. Е-41, молодіжний проект «Сталий розвиток та ресурсна безпека: від проривних технологій до цифрової трансформації економіки України», 2025 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. В'ячеслав Вороненко).
- Боруха Артем, гр. ІН.м-43, молодіжний проект «Сталий розвиток та ресурсна безпека: від проривних технологій до цифрової трансформації економіки України», 2024 р.
- Дудка Марія, гр. Е-41, молодіжний проект «Сталий розвиток та ресурсна безпека: від проривних технологій до цифрової трансформації економіки України», 2025 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. Олександра Кубатко).
- Коноваленко Ірина, гр. Е-31, молодіжний проект «Сталий розвиток та ресурсна безпека: від проривних технологій до цифрової трансформації економіки України», 2024 р. (науковий керівник – д.е.н., проф. Олександра Карінцева).
- Лебідь Микита Вячеславович, гр. ПТЛ.м-41, держбюджетна НДР «Фундаментальні засади переходу України до цифрової економіки на основі реалізації Industries 3.0; 4.0; 5.0», 2024 р.; молодіжний проект «Сталий розвиток та ресурсна безпека: від проривних технологій до цифрової трансформації

економіки України», 2025 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. Олександр Маценко).

➤ Міщенко Ярослав, гр. ПТБ-21, молодіжний проєкт «Сталий розвиток та ресурсна безпека: від проривних технологій до цифрової трансформації економіки України», 2025 р. (науковий керівник – д.е.н., проф. Олександра Карінцева).

➤ Папуша Анастасія Володимирівна, гр. ПТБ-31, держбюджетна НДР «Фундаментальні засади переходу України до цифрової економіки на основі реалізації Industries 3.0; 4.0; 5.0», 2024 р.; молодіжний проєкт «Сталий розвиток та ресурсна безпека: від проривних технологій до цифрової трансформації економіки України», 2025 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. Олександр Маценко)

➤ Пархоменко Дмитро Володимирович, гр. Е-41, держбюджетна НДР «Фундаментальні засади переходу України до цифрової економіки на основі реалізації Industries 3.0; 4.0; 5.0», 2025 р. (науковий керівник – д.е.н., проф. Леонід Мельник).

➤ Півень Владислав, гр. Е.м-31/1, молодіжний проєкт «Сталий розвиток та ресурсна безпека: від проривних технологій до цифрової трансформації економіки України», 2024 р. (науковий керівник – д.е.н., проф. Олександр Кубатко).

➤ Розгон Юлія Віталіївна, гр. Епн-11-2, держбюджетна НДР «Фундаментальні засади переходу України до цифрової економіки на основі реалізації Industries 3.0; 4.0; 5.0», 2024 р.; молодіжний проєкт «Сталий розвиток та ресурсна безпека: від проривних технологій до цифрової трансформації економіки України», 2024 р. (науковий керівник – д.е.н., проф. Леонід Мельник)

➤ Романченко Софія, гр. ПТБ-21, молодіжний проєкт «Сталий розвиток та ресурсна безпека: від проривних технологій до цифрової трансформації економіки України», 2025 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. В'ячеслав Вороненко).

➤ Сахненко Тетяна Ігорівна, гр. ЕН-02/1е, держбюджетна НДР «Фундаментальні засади переходу України до цифрової економіки на основі реалізації Industries 3.0; 4.0; 5.0», 2024 р.; молодіжний проєкт «Сталий розвиток та ресурсна безпека: від проривних технологій до цифрової трансформації економіки України», 2024 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. В'ячеслав Вороненко)

➤ Щебетун Руслан, гр. ЕК-31, молодіжний проєкт «Сталий розвиток та ресурсна безпека: від проривних технологій до цифрової трансформації економіки України», 2025 р. (науковий керівник – к.е.н., доц. Віталія Койбічук).

5. Експертна робота

Експерт проєктів наукових фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок – І. М. Сотник, д.е.н., проф.

Експерти проєктів Національного фонду досліджень України – О. Вас. Кубатко, д.е.н., проф.; І. І. Коблянська, к.е.н., доц., І. М. Сотник, д.е.н., проф.;

Експерт ради МОН для проведення експертизи проєктів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок за секцією «Економіка» – В.І. Вороненко, к.е.н., доц.; І. І. Коблянська, к.е.н., доц.,

Експерт Європейської ініціативи COST <https://www.cost.eu> (2023 – по теперішній час) – І. І. Коблянська, к.е.н., доц.

Члени науково-методичних комісій:

- з економіки – Л. Г. Мельник, д.е.н., проф.;
- з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності – І. М. Сотник, д.е.н., проф.

6. Міжнародна діяльність

Реалізація міжнародних грантів

Funded by
the European Union

1) Міжнародний грант ЄС Жана Моне (рівня модуль): «Соціальна та солідарна економіка: впровадження досвіду ЄС для сталого розвитку» (SSExpEU – 101047518 – GAP-101047518) (керівник І.М. Сотник) (2022–2025 рр.)

За 2024–2025 рр. у рамках проекту були прочитані серії лекцій: «Соціальне партнерство», «Види і принципи функціонування організацій соціальної та солідарної економіки», «Соціальна солідарна економіка: впровадження досвіду ЄС для сталого розвитку», «Соціальне підприємництво в сучасній концепції соціальної та солідарної економіки», «Соціальна солідарна економіка: демократичне управління в ЄС», «Соціальна солідарна економіка: впровадження досвіду ЄС для сталого розвитку» (англійською мовою).

Виконавцями міжнародного гранту взято активну участь у роботі міжнародних конференцій «Підприємництво та бізнес-адміністрування у воєнний час: сучасні виклики, тренди та трансформації» (м. Харків, Україна), Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку» (м. Хмельницький, Україна), «ECONOMICS FOR ECOLOGY» (м. Суми, Україна).

Прочитано курс лекцій «Соціальна та солідарна економіка», «Сталий розвиток», «Соціально-трудові відносини», «Економіка підприємства II» для студентів Сумського державного університету. Відкрито онлайн-курс «Соціальна солідарна економіка: впровадження досвіду ЄС для сталого розвитку» (англійською мовою).

У рамках модуля видано монографію «Практики соціальної солідарної економіки: впровадження досвіду ЄС для сталого розвитку України» та наукові статті за тематикою модуля.

2) Міжнародний грант ЄС Жана Моне (рівня модуль): «Проривні технології для сестейного розвитку в умовах індустрій 4.0 та 5.0: досвід ЄС» (101083435 – DTSDI – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH) (керівник О. В. Кубатко) (2022–2025 рр.)

За 2024–2025 рр. у рамках проекту було проведено низку освітніх та науково-просвітницьких заходів. Зокрема, організовано лекції та дискусії для студентів і аспірантів економічних спеціальностей за темами: «Практики ЄС щодо проривних технологій для економічної безпеки та підприємництва», «Industries 3.0, 4.0, 5.0 and disruptive technologies: modern trends», «Industries 3.0, 4.0, 5.0. заради сестейного розвитку: досвід ЄС для України», «Економіка ЄС та економічні політики», «Проривні технології в світлі Industries 3.0, 4.0, 5.0», «Проривні технології задля цілей сталого розвитку: Досвід ЄС і практика України». Важливою складовою діяльності стала міжуніверситетська співпраця. Викладачі та учасники проекту проводили лекції та презентації для студентів інших закладів вищої освіти, зокрема Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» та Київського національного університету будівництва і архітектури (КНУБА), де було представлено практики ЄС щодо використання проривних технологій та формування сталої економіки.

У межах проекту також організовано освітні зустрічі з учнями шкіл, присвячені питанням підприємництва та ролі новітніх технологій у відкритті й розвитку бізнесу. Це сприяло популяризації європейських підходів до інноваційного розвитку та формуванню підприємницького мислення серед молоді.

Науково-дослідницька діяльність проекту включала участь у міжнародних наукових заходах та конференціях, зокрема у міжнародній конференції «Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій», що проходила на базі Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна) та у 4-й Міжнародній мультидисциплінарній конференції з інженерії та технологій, освіти, менеджменту та розвитку (4th IMCETEMDS), яка була спрямована на вивчення та просування орієнтованих на майбутнє досліджень та інновацій як основних рушійних сил для підтримки глобального розвитку.

3) Міжнародний грант ЄС Жана Моне (рівня модуль): «Молодь і бізнес: практики ЄС для співпраці» (101126538 – YouthBEU – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH) (керівник Б. Л. Ковальов) (2023–2026 рр.)

За 2024–2025 рр. у межах проекту було організовано та проведено цикл навчальних занять і лекцій, присвячених тематиці торгової політики ЄС та міжнародного бізнесу для українських та іноземних студентів. Навчальні курси успішно пройшли студенти різних спеціальностей, зокрема «Геодезія та землеустрій», «Будівництво та цивільна інженерія», а також студенти фінансових спеціальностей коледжів.

Важливою складовою реалізації проєкту стало проведення другої зимової Бізнес-школи «Молодь і бізнес: досвід ЄС та України», у рамках якої учасники отримали знання про європейські підходи до розвитку підприємництва, інновацій та стартап-екосистем.

З метою розвитку підприємницьких навичок молоді відбулися пітчінги бізнес-проєктів, під час яких студенти презентували власні стартап-ідеї та отримували експертні рекомендації щодо їх реалізації. Окремі тренінги та лекції були присвячені тематиці інноваційного підприємництва та перших кроків у створенні бізнесу.

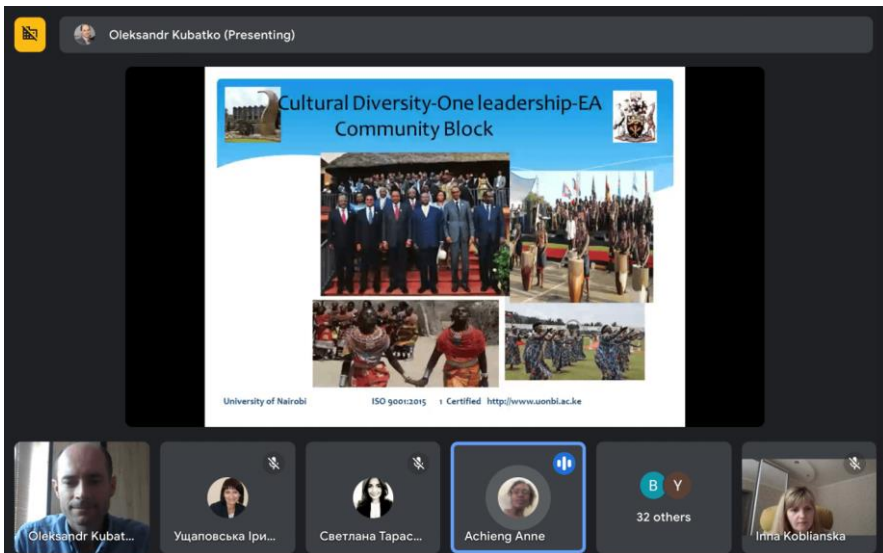
Виконавці проєкту брали участь у публічних заходах і форумах, зокрема у форумі молодих лідерів, а також організували літню онлайн-школу для викладачів, спрямовану на поширення досвіду ЄС у сфері підприємництва та освітніх практик.

4) Міжнародний грант ЄС Жана Моне (рівня кафедра): «Зміцнення лідерства та спроможності ЄС у сфері науки та інновацій» (101175767–EU_STRENGTHS–ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH) (керівник Коблянська І.І.) (2024–2027 рр.)

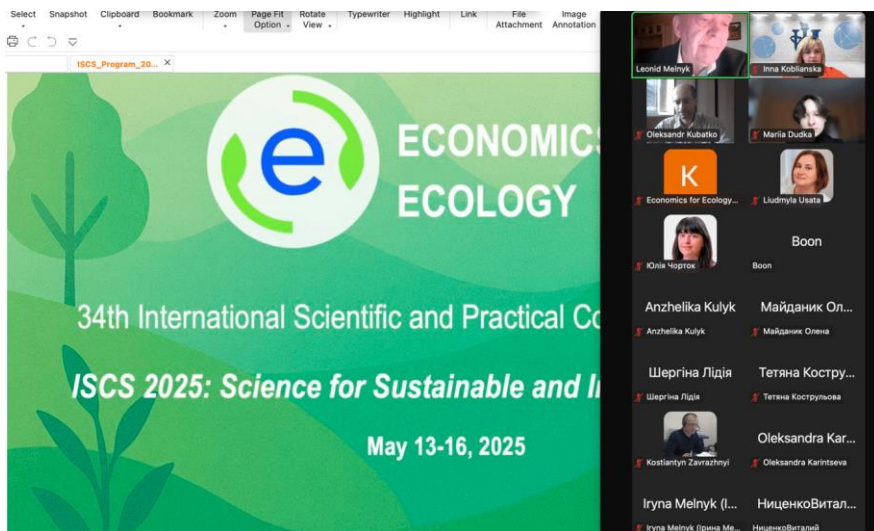
За 2024–2025 роки у рамках проєкту були розроблені та викладались 4 курси для студентів СумДУ: «Інноваційне підприємництво та управління стартапами: досвід ЄС та України» (українською та англійською мовами), «Бізнес та інновації» (українською мовою), Індустрії 3.0 та 5.0 для сталого розвитку: досвід ЄС для України (українською мовою). Були розроблені та викладались сертифікатні курси для зовнішніх слухачів. В курсі «Європейські практики дослідницької досконалості в цифрову еру» за 2 роки реалізації проєкту прийняли участь понад 1000 науковців з усієї країни. В курсі – «Інноваційне підприємництво та управління стартапами: Досвід ЄС для України» – понад 300 учасників за 2 роки. Проведено 2 круглих столи: «Інновації як драйвер зростання: перспективи та можливості співпраці ЄС-Україна», із загальною кількістю учасників понад 300 осіб з усієї країни. Учасники заходів отримали сертифікати.

Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих вчених “Economics for Ecology”

У 2024–2025 роках кафедрою економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування були успішно проведені чергові міжнародні науково-практичні конференції “Economics for Ecology”, які стали важливою платформою для обговорення проблем сталого розвитку, взаємодії економіки та екології, а також впровадження європейських практик.

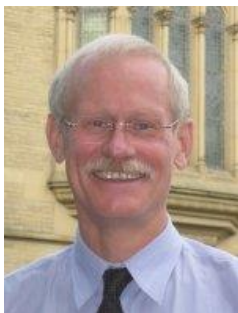
У 2024 році конференція відбулася 14–17 травня в онлайн-форматі в межах програм Erasmus+ та проєктів Жана Моне. Участь у заході взяли понад 50 науковців, викладачів, здобувачів освіти та представників бізнесу з різних країн, зокрема Великої Британії, Польщі, Китаю, Бельгії, Гани та інших. Доповіді охоплювали економічні, соціальні та технологічні аспекти сталого розвитку, а також перспективи його стимулювання на глобальному рівні. Важливим результатом конференції стало поширення результатів міжнародних наукових проєктів та публікація тез учасників у збірнику матеріалів із присвоєнням DOI.

У 2025 році відбулася 34-та конференція “Economics for Ecology” (ISCS 2025), яка проходила 13 травня також в онлайн-форматі під загальною темою «Наука заради сталого та інноваційного розвитку Європи». Участь у пленарному засіданні взяли науковці з Великої Британії, Швейцарії, Індонезії, Канади, а також викладачі й студенти СумДУ. Основні теми доповідей включали вплив кліматичної політики на енергетичні ринки, розвиток цифрової економіки, роль штучного інтелекту в бізнесі та моделюванні, а також міжнародні економічні відносини. Конференція стала майданчиком для презентації результатів міжнародних проєктів Жана Моне та посилила міждисциплінарну співпрацю.

Загалом, конференції 2024–2025 років підтвердили свою роль як ефективного інструменту інтеграції української науки у світовий науковий простір, розвитку міжнародного академічного партнерства та формування сучасних підходів до вирішення екологічно-економічних проблем. Важливим практичним результатом є публікація матеріалів із відкритим доступом, що сприяє поширенню наукових знань і впровадженню інновацій у сфері сталого розвитку.

Залучення зарубіжних професорів до викладацької діяльності на базі СумДУ

➤ Професор Жан Марк Труйє, керівник Центру Досконалості Жана Моне, доцент Школи менеджменту Університету Бредфорда, Великобританія (2024, 2025).

➤ Професорка Тетяна Тамбовцева, Ризький технічний університет (Латвія). «Вступ до проривних технологій та циркулярної економіки», «Проривні технології та економіка замкненого циклу», «Перехід до циркулярної економіки: виклики та можливості для сталого бізнесу» та інші лекції відбулись в рамках спільної програми міжнародної віртуальної мобільності (2024, 2025). Після завершення циклу занять студенти спільно з викладачами працювали над власними проектами у сфері циркулярної економіки. За результатами розгляду проєктів учасники програми мобільності були нагороджені сертифікатами.

➤ Д-р Мухаммад Алі Насір, доцент Бізнес-школи Лідського університету (Велика Британія, м. Лідс). Онлайн лекція на тему: «Глобальна нестабільність та торговельні війни в часи геополітичної фрагментації» (2025 р.).

➤ Др. Герасімосом Родотіатосом, завідувач бакалаврських програм із безпеки та стратегічних досліджень, доцент Коледжу безпеки та глобальних досліджень Американського Університету в Еміратах. Лекція на тему «Космічний простір: економічне зростання та мирне використання» (2024 р.).

➤ Доктор Санджаян Т. Сузілан, доцент та завідувач аспірантури в Коледжі освіти Університету Гоа (Індія). Лекція на тему «Етика штучного інтелекту в освіті»: виклики, перспективи та стратегії реагування» (2025 р.). Спікер поділився досвідом Індії у впровадженні ШІ в освіту, розповівши про успішні кейси, законодавчі ініціативи та виклики, що виникають у цьому контексті.

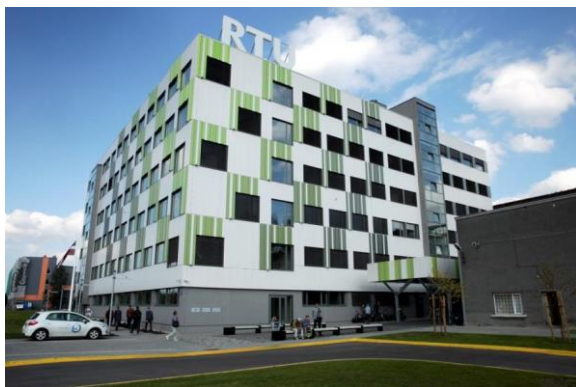
Викладання науковців ІЕР в зарубіжних університетах

➤ Курс лекцій «Mapping of the energy sector in Ukraine. Assessment of energy infrastructure recovery» для учасників програми CAS Rebuilt Ukraine, проведений д.е.н., проф. Сотник І. М. в Бернському університеті прикладних наук, Швейцарія (2024).

➤ Лекцію на тему «Етика даних в цифровому середовищі» провела к.е.н., доц. Коблянська І. І. в рамках міжнародної освітньої співпраці International Teaching Collaboration в Університеті Негері Сурабайя, Індонезія (2025).

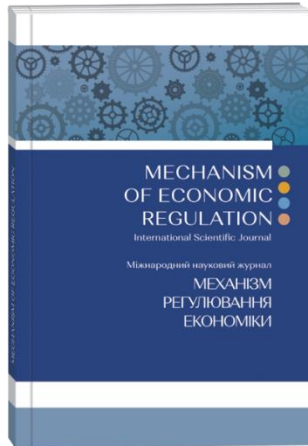
➤ Курс онлайн лекцій проведений д.е.н., проф. Мельником Л. Г., к.е.н., доц. Ковальовим Б.Л. та к.е.н., доц. Коблянською І. І. для студентів факультету інжинірингової економіки Ризького технічного університету (2024) в рамках спільної програми віртуальної академічної міжнародної мобільності між Сумським державним університетом (Україна) та Ризьким технічним університетом (Латвія) на тему «Перехід до циркулярної економіки: виклики та можливості для сталого бізнесу».

➤ Круглий стіл на тему: «Соціально-економічні та екологічні виклики в умовах глобальних цифрових трансформацій» проведений к.е.н., доц. Дегтярвою І. Б. в Тілбурзькому університеті, Нідерланди (2025).

7. Видавничі проєкти

Науковий журнал

Міжнародний науковий журнал «Механізм регулювання економіки» «Mechanism of Economic Regulation»

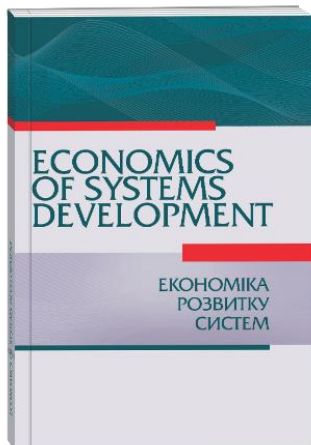
Міжнародний науковий журнал «Механізм регулювання економіки» (МНЖ «МРЕ») засновано 1999 року Сумським державним університетом (СумДУ), Центром економічних досліджень (ЦЕД), Сумським регіональним відділенням Академії підприємництва і менеджменту України (СРВ АПМУ), видавничо-торговим домом «Університетська книга». Видавець: ВД «Гельветика».

Основні тематичні розділи (напрями) журналу:

- Економіка природокористування і еколого-економічні проблеми.
- Інноваційні процеси в економіці.
- Економіка підприємства та організація виробництва.
- Макроекономічні механізми.
- Наукові повідомлення.

Офіційний сайт журналу: <http://mer-journal.sumy.ua/>

Головний редактор журналу: д.е.н., професор Л. Г. Мельник (СумДУ, директор ІЕР). До складу редакційної колегії входять також чотири науковця ІЕР, а також учені з країн: Бельгії, Канади, КНР, Латвії, Нової Зеландії, Республіки Корея, Республіки Чехія, США, України, ФРН.

Науковий журнал «Economics of Systems Development» «Економіка розвитку систем»

Головний редактор журналу – д.е.н., професор Л. Г. Мельник (СумДУ, директор ІЕР), заступник – д.е.н., проф. О. В. Кубатко. До складу редакційної колегії входять також шестеро науковців ІЕР, а також учені з країн: Бельгії, Великої Британії, Гани, Канади, Латвії, Литви, Республіки Чехія, Сінгапуру, США, Турції, України.

Науковий журнал «Economics of Systems Development» засновано 2008 року. Видавець: ВД «Гельветика». Мова видання – англійська. <https://esd-journal.sumy.ua/index.php/journal/issue/archive>

Основні тематики, що висвітлюються в статтях журналу:

- Дослідження економічних основ та особливостей розвитку систем
- Економічне обґрунтування енергетичних, інформаційних та синергетичних основ розвитку
- Проблематика управління станом розвитку систем
- Фактори та механізми трансформації відкритих систем
- Міжнародна співпраця щодо економічного розвитку
- Загальноекономічні проблеми функціонування господарських систем
- Проблеми діяльності підприємств в інформаційній економіці
- Екологічні проблеми розвитку і управління наслідками змін клімату
- Проблеми і перспективи досягнення стійкого розвитку
- Управління розвитком при переході до інформаційного суспільства

Редагування спеціальних випусків

Спеціальний випуск журналу «International Journal of Environment and Sustainable Development» (БД Scopus)

Ірина Дегтярьова, к.е.н., доц. кафедри ЕПБА разом з відомими іноземними вченими д-р Тетяною Тамбовцевою (Латвія) та проф. Юрієм Євдокимовим (Канада) була запрошена до рецензування спеціального випуску журналу на тему: «Економічні, соціальні та екологічні проблеми: глобальні та локальні виклики» (2024, Том 23 № 4). <https://www.inderscience.com/info/einarticletoc.php?jcode=ijesd&year=2024&vol=23&issue=4>

Загальна тематика журналу включає:

- Глобальні екологічні проблеми
- Порядок денний на 21 століття
- Енергетика, вода, переробка, управління відходами
- Екологічні звіти
- Екологічна політика та плани дій
- Екологічні системи
- Екологічне законодавство
- Оцінка впливу на навколишнє середовище
- Підходи та методи сталого розвитку

Спеціальний випуск журналу «International Journal of Global Energy Issues» (БД Scopus)

Ірина Сотник, д.е.н., проф. кафедри ЕПБА разом з відомими іноземними вченими проф. Юрієм Євдокимовим (Канада), д-р Євгеном Баранченко (United Kingdom) та д-р Хайнеком Рубіком (Czech Republic) була запрошена до рецензування спеціального випуску журналу на тему: «Відновлювана енергетика, інновації, енергетична та економічна безпека» (2025, Том 7 № 1/2). https://www.inderscience.com/info/e_inarticletoc.php?jcode=ijgei&year=2025&vol=47&issue=1/2

IJGEI є міжнародним форумом та авторитетним джерелом інформації про відновлювані та невідновлювані енергетичні ресурси, енергоекономічні системи, енергетику та навколишнє середовище, питання міжнародної енергетичної політики, технологічні інновації та нові джерела енергії..

Тематика журналу включає:

- Економіка енергетичних ресурсів (відновлювані та невідновлювані джерела, викопне паливо)
- Економічний розвиток і глобальні ринки (світова торгівля, країни з перехідною економікою)
- Оцінка ефективності енергетичних систем, проєктів і державної політики
- Енергоефективність та ресурсозбереження в секторах економіки (будівлі, транспорт, сільське господарство)
- Екологічна економіка та інструменти аналізу (включаючи енергетичний облік і «зелені» національні рахунки).

sustainability

Спеціальний випуск журналу «Sustainability» (БД Scopus)

Олександр Кубатко, д.е.н., проф., завідувач кафедри ЕПБА разом з відомими іноземними вченими д-р Хайнеком Рубіком (Чехія) та д-р Руї Лі (Китай) був запрошений до рецензування спеціального випуску: «Економічні трансформації, відновлювана енергетика та сталий розвиток», розділ «Енергетична стійкість» (2024, Том 16 № 4). https://www.mdpi.com/journal/sustainability/special_issues/7081PM2655

Sustainability – це міжнародний рецензований журнал із відкритим доступом про екологічну, культурну, економічну та соціальну стійкість людей, який кожні півмісяця видається онлайн.

Спеціальний випуск має на меті висвітлити досягнення в найсучасніших зелених економічних трансформаціях, а також концепції сталого розвитку, такі як:

- Інноваційний розвиток національних економік з урахуванням викликів сталого розвитку
- Сталий розвиток в умовах Індустрій 4.0 та 5.0
- Зелений транспорт та зелені галузі промисловості
- Стала технологічна основа та нові матеріали
- Ресурсні та технологічні виклики в умовах Індустрій 3.0 та 4.0
- Розвиток зеленої енергетики та пов'язані з ним економічні трансформації
- Проривні технології та стале сільськогосподарське виробництво
- Стратегії сталого розвитку
- Відновлювана енергія для сталого розвитку
- Системи прийняття рішень та підтримки рішень
- Синергетичні ефекти та екологічні конфлікти, спричинені економічними трансформаціями
- Самоорганізація економічних та природних систем для забезпечення сталого розвитку

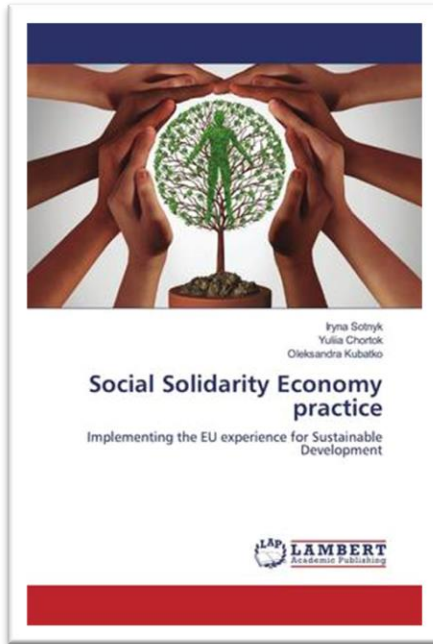
Монографії

Економічні механізми підвищення енергоефективності та розвитку відновлюваної енергетики в домогосподарствах: монографія ; за заг. ред. д-рки екон. наук, проф. І. М. Сотник. Суми: Сумський державний університет, 2025. 208 с.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/100180>

У монографії досліджено теоретичні й прикладні аспекти економічних механізмів розвитку енергоефективності та відновлюваної енергетики в домогосподарствах. Розглянуто можливості диверсифікації джерел енергії, фінансові інструменти впровадження енергоощадних технологій, оптимізацію енергетичних стратегій. Проаналізовано застосування сонячних електростанцій для модернізації водопостачання та водовідведення в житловому секторі. Приділено увагу кооперативним моделям розвитку відновлюваної енергетики, можливостям запровадження успішного досвіду ЄС в Україні. Запропоновано механізми створення енергокооперативів із залученням кооперації, фінансової підтримки та комбінування технологій.

Sotnyk I., Chortok Yu., Kubatko O. Social solidarity economy practice: implementing the EU experience for sustainable development: monograph. London: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2024.

<https://www.morebooks.shop/shop-ui/shop/product/9786208011611>

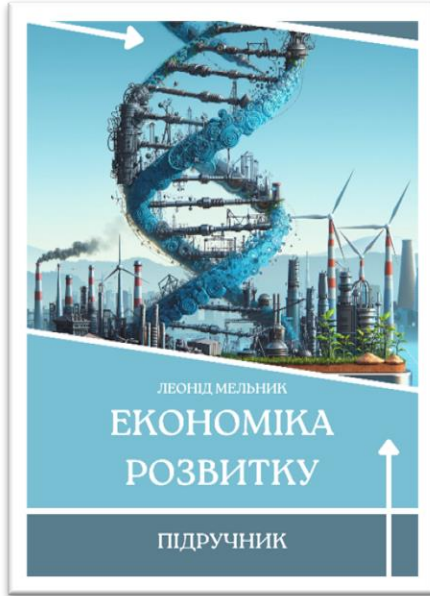
У монографії уточнено теоретичні та інституційні основи соціальної солідарної економіки та систематизовано організаційні форми її суб'єктів. Обґрунтовано моделі управління організаціями соціальної солідарної економіки, а також методологічні підходи до формування сучасної державної політики в цьому секторі. Сформовано механізми управління ресурсами та багаторівневого фінансування організацій соціальної солідарної економіки. Визначено сучасні напрямки соціальних інновацій та соціального підприємництва в цьому секторі. Систематизовано успішні практики соціальної солідарної економіки в Європейському Союзі та Україні, а також обґрунтовано напрямки подальшого розгортання сектору в умовах переходу до сталого розвитку. Монографія може бути корисною для фахівців, державних службовців, соціальних підприємців та дослідників, які займаються дослідженнями соціальної солідарної економіки, а також для викладачів, докторантів та студентів гуманітарних та економічних спеціальностей.

Цифрові трансформації для забезпечення еколого-економічного розвитку та цивільного захисту: Монографія / за ред. О. В. Кубатка, В. І. Вороненка. Суми: «СумДУ», 2025. 195 с.

У монографії подано результати комплексного наукового дослідження, присвяченого ролі цифрових трансформацій у забезпеченні сталого еколого-економічного розвитку та зміцненні системи цивільного захисту в умовах воєнних, екологічних і соціальних викликів. Авторський колектив розробив інноваційні методики оцінювання та прогнозування впливу цифрових технологій, зокрема штучного інтелекту, на ключові параметри розвитку еколого-економічних систем і національної безпеки. Монографія містить макроекономічні моделі, адаптовані до умов повоєнного відновлення з урахуванням викликів Індустрії 4.0, а також обґрунтовує ефективні управлінські рішення щодо цифрової модернізації секторів економіки, включаючи біоенергетику, ІТ-аутсорсинг, екосистемні послуги та безпекову інфраструктуру. Практичні розділи присвячені впровадженню інтелектуальних технологій у системи управління ризиками, оцінювання кібербезпеки та адаптації політик сталого розвитку.

Підручники

Мельник Л.Г. Економіка розвитку: підручник. Суми: Університетська книга, 2025. 416 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/100701>

У підручнику на основі сучасної синергетичної теорії розглядаються фундаментальні засади функціонування, самоорганізації та розвитку економічних систем. Особлива увага приділяється динаміці економічних процесів, трансформаційним переходам, дії зворотних зв'язків, взаємозумовленої конвертації матеріальних, інформаційних та синергетичних факторів. Досліджуються умови сталого прогресивного розвитку соціально-економічних, еколого-економічних та технічних систем.

Розвиток бізнес-організацій: підручник / за ред. д.е.н., проф. О. І. Карінцевої та д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 2025. 344 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/100735>

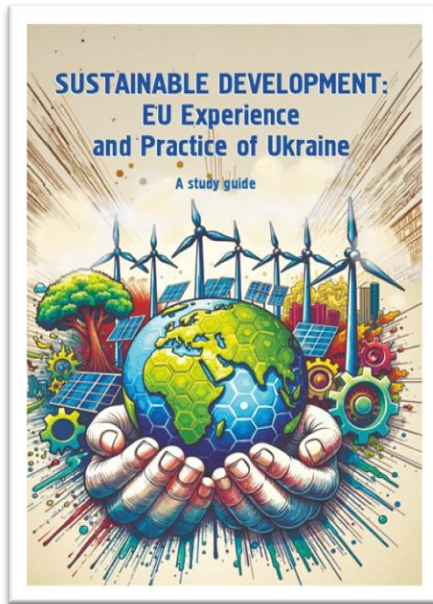
Підручник присвячений комплексному вивченню теоретичних засад і практичних механізмів формування, функціонування та розвитку сучасних бізнес-структур. Розглядаються питання організації бізнесу як економічної системи, конкуренції як провідному чиннику розвитку бізнесу, а також цілеспрямованості, впорядкованості та трансформаційним механізмам в управлінні розвитком. Практична частина включає сучасні кейси з українського бізнес-середовища, що сприяє закріпленню знань і розвитку аналітичного мислення.

Управління розвитком бізнес-організацій: підручник / за ред. д.е.н., проф. О. І. Карінцевої та д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 2025. 336 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/101174>

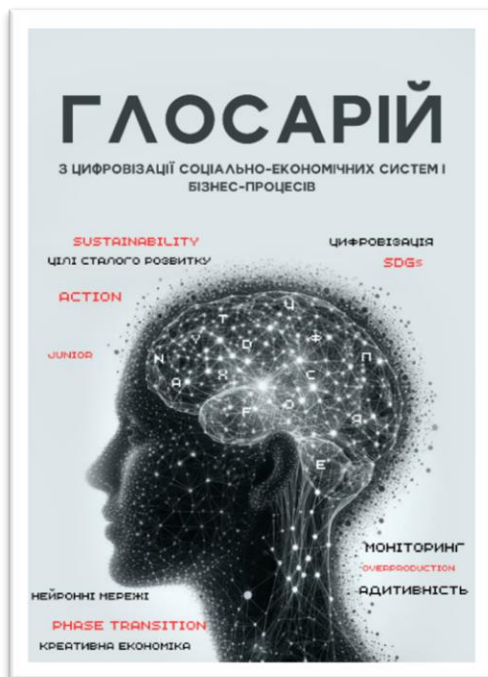
Підручник комплексно розкриває теоретико-методологічні засади прогресивного розвитку економічних систем, з акцентом на енерго-інформаційну природу сучасних бізнес-процесів. Структура підручника охоплює як фундаментальні положення розвитку економічних систем, так і прикладні аспекти становлення бізнес-організацій, зокрема: формування стартапів, побудови бізнес-моделей, реалізації цифрових трансформацій. Особливу увагу приділено взаємозв'язку технічних, інформаційних, соціальних та синергетичних факторів розвитку. Орієнтований на здобувачів вищої освіти економічного та управлінського профілю, а також практиків, зацікавлених у впровадженні інноваційних підходів до розвитку бізнес-структур.

Навчальні посібники

Sustainable development: EU experience and practice of Ukraine: a study guide / edited by Leonid Melnyk. Sumy: University book, 2025. 480 p.
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/99149>

Навчальний посібник знайомить з однією з найбільш актуальних категорій сучасності, як сталий розвиток соціально-економічних систем. Характеризуються ознаки, взаємні відношення та процеси еволюції різних секторів економік в напрямку сестейнізації виробництва. Показані особливості формування сучасних трендів у різних сферах діяльності: сестейнізації, інформатизації, цифровізації, кіборгізації економіки та її галузей, розвитку технологічної основи, нових матеріалів, Інтернету речей. Особлива увага приділяється сучасним промисловим революціям (Industries 3.0; 4.0; 5.0) та фазовому переходу до нової соціально-економічної формації. Призначений для викладачів і студентів навчальних закладів, а також для наукових працівників, фахівців підприємств, спеціалістів місцевих органів адміністрації.

Глосарій з цифровізації соціально-економічних систем і бізнес-процесів: навчальний посібник / за науковою редакцією д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 2024. 136 с.
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/97159>

Цифрові трансформації стають реальністю нашого життя, проникаючи в усі сфери діяльності людини. Вони змінюють економічні, соціальні та політичні пріоритети й уклади самого життя. Інформаційні технології забезпечують підприємствам додаткові конкурентні переваги. Мета посібника – допомогти в розумінні нових понять термінів, що з'являються в основній та науковій літературі й пов'язані з цифровими трансформаціями. Словник призначений для студентів спеціальностей 051 «Економіка», 061 «Журналістика», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво та торгівля», 122 «Комп'ютерні науки», 125 «Кібербезпека та захист інформації», 281 «Публічне управління та адміністрування» усіх форм навчання.

Л. Мельник, Даріан, Даніел. Міркувалки. Суми: ПФ «Видавництво Університетська книга», 2024. 64 с.

Через сюжетні лінії казок та дивовижні історії проступають контури нової цифрової реальності людства, в якій скоро доведеться жити й діяти юним читачам цієї книги.

Мельник Л., Даріан. Повчалки. Суми: Університетська книга, 2024. 120 с.

Через сюжетні лінії та дивовижні історії проступають контури соціальних засад Людини, якій належить жити в реаліях прийдешньої соціально-економічної формації.

Книга призначена для молоді, якій уже в недалекому майбутньому неминуче доведеться вирішувати важкі завдання Industries 3.0, 4.0, 5.0 в зазначеному переході.

**Мельник Л., Даріан. Захмарні казки, або Казкові діалоги двох поколінь.
Серія: «Міркувалки». Суми: Університетська книга, 2025. 92 с.**

Через казкові історії розглядається найактуальніша проблема сучасності, пов'язана з переходом до глобальної спільноти людства, в якій вирішальну роль судиться зіграти хмарним технологіям, штучному інтелекту та інформаційній реальності.

Книга призначена для молоді, якій уже в недалекому майбутньому неминуче доведеться вирішувати важкі завдання зазначеного переходу.

8. Присутність в Інтернеті

Онлайн-присутність науковців ІЕР забезпечується такими ресурсами, як:

- офіційний сайт кафедри;
- профілі викладачів у наукометричних базах;
- сторінки в соціальних мережах.

Офіційний сайт кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування СумДУ: <https://econ.biem.sumdu.edu.ua/>

Функціональність:

- інформація про кафедру, спеціальності, викладачів;
- новини та анонси заходів;
- навчальні матеріали та каталоги дисциплін;
- контакти та вступна інформація.

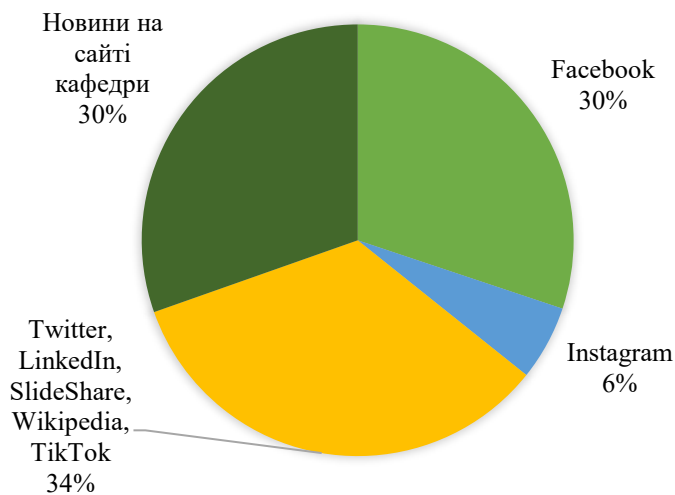
Наукова цифрова присутність. Викладачі кафедри мають профілі в:

- Scopus;
- Web of Science;
- Google Scholar;
- ResearchGate;
- ORCID.

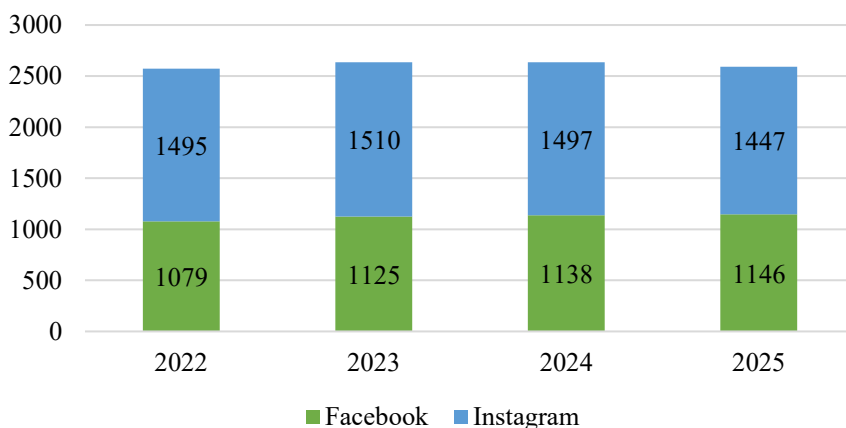
Соціальні мережі:

- Facebook;
- Instagram;
- Twitter (X);
- LinkedIn;
- TikTok;
- YouTube.

Присутність в соцмережах в 2025 році

Кількість підписників

9. Громадська діяльність

У 2024–2025 рр. ІЕР проводив активну громадську діяльність за такими напрямками.

Вернадські читання

У 2024–2025 роках у Сумській обласній науковій бібліотеці були проведені традиційні щорічні Вернадські читання, присвячені науковій спадщині видатного українського вченого Володимира Вернадського та популяризації його ідей серед науковців, студентської молоді та широкої громадськості. Захід має багаторічну традицію та проводиться за участі провідних науковців Сумського державного університету.

3 квітня 2024 року відбулися 12-ті Вернадські читання. Незмінним учасником і лектором заходу протягом усього періоду його проведення є доктор економічних наук, професор кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету, директор НДІ економіки розвитку МОН і НАН України Леонід Мельник. У межах читань він прочитав лекцію на тему «Ноосфера та проривні технології: досвід ЄС і практика України». Захід проходив у форматі інтерактивної лекції за участю студентів, викладачів та представників громадськості міста Суми. Через умови воєнного часу лекцію було проведено в бомбосховищі, що не дозволило вмістити всіх охочих долучитися до заходу. Перед початком лекції професор Леонід

Мельник передав до фонду обласної бібліотеки свої наукові та науково-популярні видання, зокрема монографію «Адитивна економіка» та книги «Міркувалки» і «Веселі уроки». Після лекції відбувся круглий стіл, під час якого учасники обговорили представлені ідеї та їх актуальність для сучасного розвитку науки і суспільства.

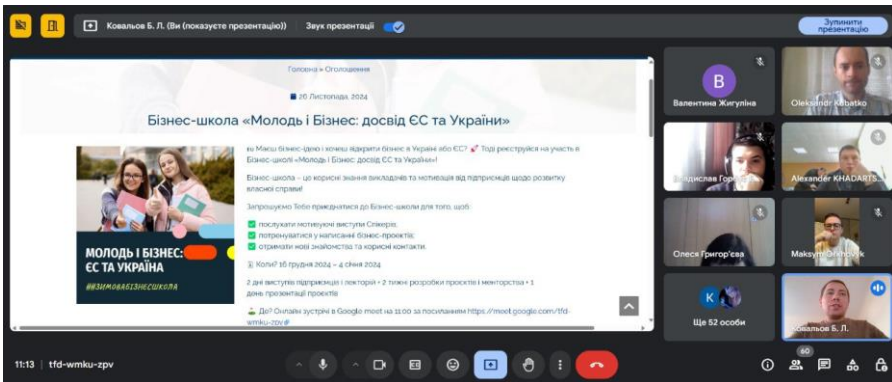

18 березня 2025 року в Сумській обласній науковій бібліотеці відбулися 13-ті Вернадські читання, присвячені дню народження Володимира Вернадського (12 березня). У заході взяли участь представники громадськості Сумської області та міста Суми, зокрема школярі, студенти та викладачі навчальних закладів. Традиційно з лекцією виступив професор Леонід Мельник. Після виступу відбулося засідання круглого столу, під час якого учасники обговорили актуальні проблеми сучасного розвитку цивілізації, передбачені у працях Володимира Вернадського. Основна дискусія стосувалася питань формування ноосфери на основі цифрових технологій, зокрема хмарних обчислень і штучного інтелекту, цефалізації еволюції природи як процесу інформаційного ускладнення природних систем, антиентропійного потенціалу Землі та перспектив переходу людства до автотрофного типу розвитку.

Проведення Вернадських читань сприяє популяризації наукової спадщини Володимира Вернадського, розвитку міждисциплінарних дискусій щодо майбутнього цивілізації, а також залученню молоді до осмислення сучасних глобальних викликів і ролі науки у їх вирішенні. Захід традиційно виступає важливою платформою для наукового діалогу між дослідниками, студентами та громадськістю.

Робота Бізнес-школи

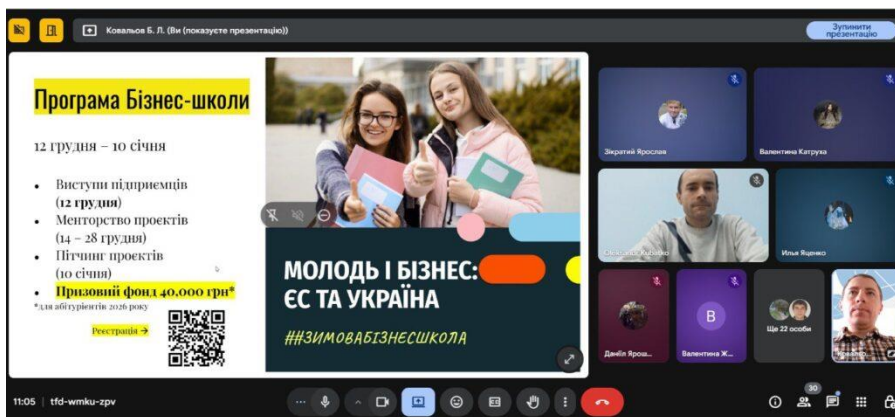
У 2024–2025 роках було проведено щорічні заходи зимової Бізнес-школи «Молодь і бізнес: досвід ЄС та України», організовані в межах реалізації модуля Жана Моне викладачами та дослідниками кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету – Богданом Ковальовим, Олександром Кубатко і Владиславом Півнем. Основною метою Бізнес-школи було поширення знань серед молоді про цінності, етичні принципи та практики ведення бізнесу в країнах Європейського Союзу та в Україні, а також розвиток підприємницьких компетентностей.

Друга зимова Бізнес-школа відбулася у грудні 2024 року в онлайн-форматі. У заході взяли участь близько 60 учасників, серед яких були студенти університетів і коледжів, а також учні старших класів закладів загальної середньої освіти з різних міст України, зокрема Сум, Полтави, Тернополя, Конотопа, Шостки, Недригайлова та Липової Долини. Запрошеними спікерами стали українські підприємці, які мають практичний досвід розвитку бізнесу в країнах Європейського Союзу, зокрема в Німеччині та Польщі. Учасники отримали знання щодо пошуку бізнес-ніші, аналізу конкурентного середовища, розроблення односторінкового бізнес-плану, створення MVP і прототипу продукту, а також залучення інвестицій. Під час навчання вони працювали індивідуально та в командах над розробленням власних бізнес-проєктів.

Третя зимова Бізнес-школа була проведена у грудні 2025 року також в онлайн-форматі. Участь у заході взяли близько 40 осіб – студенти університетів і коледжів, а також учні старших класів закладів загальної середньої освіти міста Суми та Сумської області. Програма заходу включала синхронну частину у форматі двох панельних дискусій. У межах першої панелі виступили підприємці-початківці, які поділилися власним досвідом старту бізнесу та

мотивували учасників до започаткування підприємницької діяльності. До другої панелі були запрошені досвідчені підприємці, які розповіли про свій шлях у бізнесі, подолання викликів, масштабування діяльності та запуск нових проєктів як в Україні, так і за кордоном.

Крім того, протягом грудня учасники мали можливість пройти дистанційний курс «Стартап: перші кроки в бізнесі: досвід ЄС та України», у межах якого вони отримали знання щодо пошуку бізнес-ніші, аналізу конкурентів, розроблення односторінкового бізнес-плану, створення MVP і прототипу, залучення інвестицій, а також ознайомилися з етичними принципами та цінностями ведення бізнесу в ЄС та Україні. Учасники працювали над власними бізнес-ідеями індивідуально та в командах, а також за бажанням могли отримати менторську підтримку від запрошених підприємців.

Проведені заходи сприяли підвищенню рівня підприємницької обізнаності молоді, формуванню практичних навичок започаткування власної справи та популяризації європейських цінностей ведення бізнесу. Бізнес-школа стала ефективною платформою для обміну досвідом між підприємцями та молоддю, а також для розвитку підприємницького мислення серед студентів і школярів.

Участь у «Малій академії наук України»

В 2024–2025 роках науковці інституту провадили активну діяльність, спрямовану на популяризацію економічної науки та розвиток дослідницьких навичок у талановитих школярів. Головним вектором цієї роботи стала інтеграція академічних знань у шкільне середовище через платформу Малої академії наук України. Як науковці-практики, викладачі кафедри ЕПБА прагнули не лише оцінити знання учнів, а й продемонструвати привабливість наукового пошуку, стимулюючи молодь до вирішення актуальних проблем сучасної економіки.

МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Зокрема, к.е.н., доцент Гриценко Павло Валерійович, виступаючи у ролі голови журі обласного конкурсу-захисту наукових робіт МАН, зосередив увагу на формуванні у школярів критичного мислення та наукового підходу до підприємницьких ініціатив. Його робота була спрямована на виявлення та підтримку тих юних дослідників, чії проекти мають потенціал для подальшої глибокої наукової розробки. У свою чергу, к.е.н., доцент Маценко Олександр Михайлович, працюючи у складі журі, забезпечив фахову експертизу учнівських робіт, акцентуючи на методологічній точності та важливості доказової бази в економічних дослідженнях.

Така системна робота П. В. Гриценка та О. М. Маценка є частиною стратегії інституту з вибудовування інтелектуального містка між школою та університетом. Демонструючи власний науковий досвід, науковці надихають талановиту молодь обирати шлях дослідництва, перетворюючи складні економічні концепції на зрозумілий та захопливий інструмент для аналізу навколишнього світу.

ЗВІТ
про діяльність
Науково-дослідного
ІНСТИТУТУ ЕКОНОМІКИ РОЗВИТКУ
Сумського державного університету
МОН України та НАН України
у 2024–2025 роках

Відповідальний за випуск: Л. Г. Мельник
Комп'ютерне верстання: Ю. М. Завдов'єва